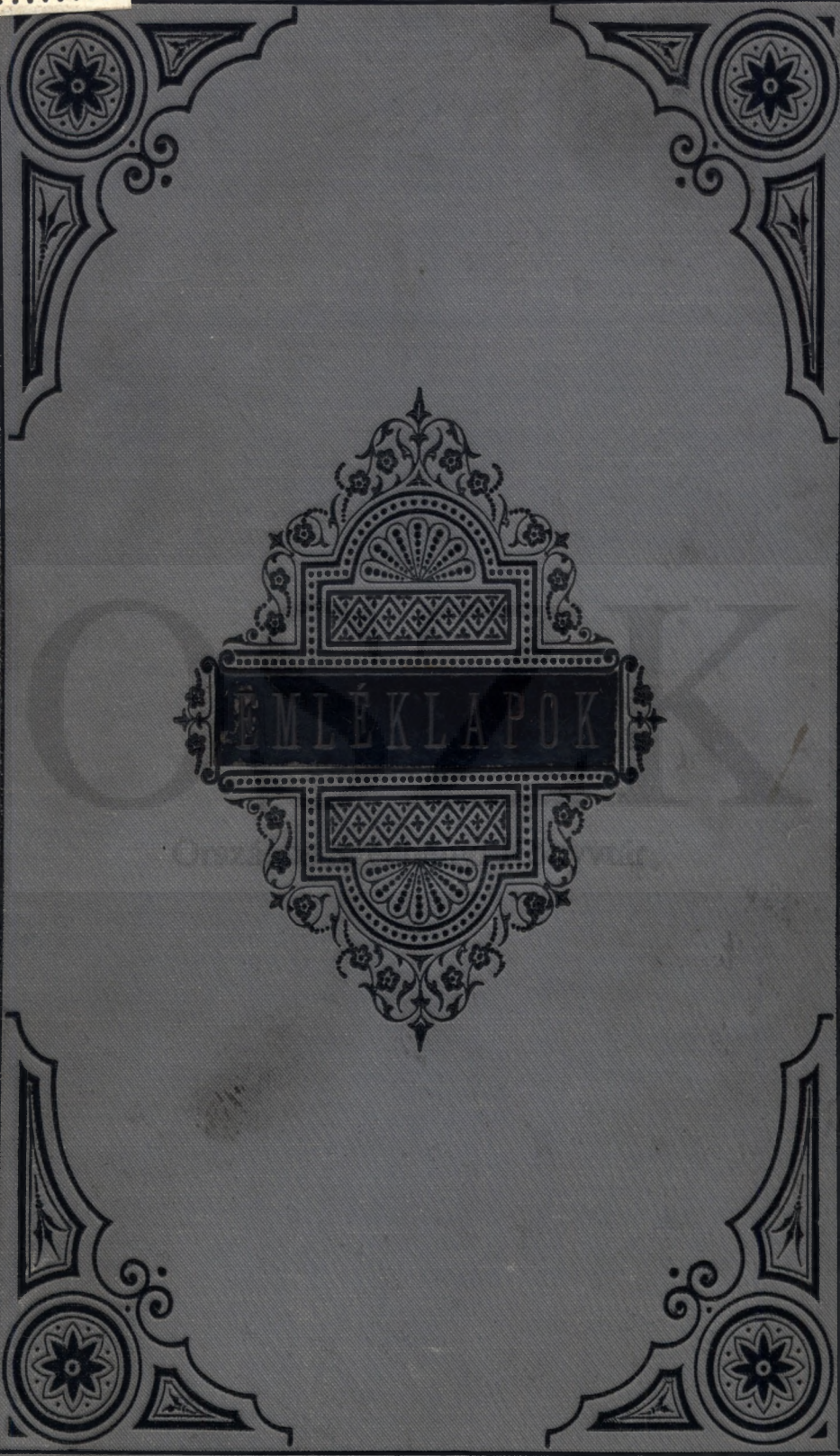
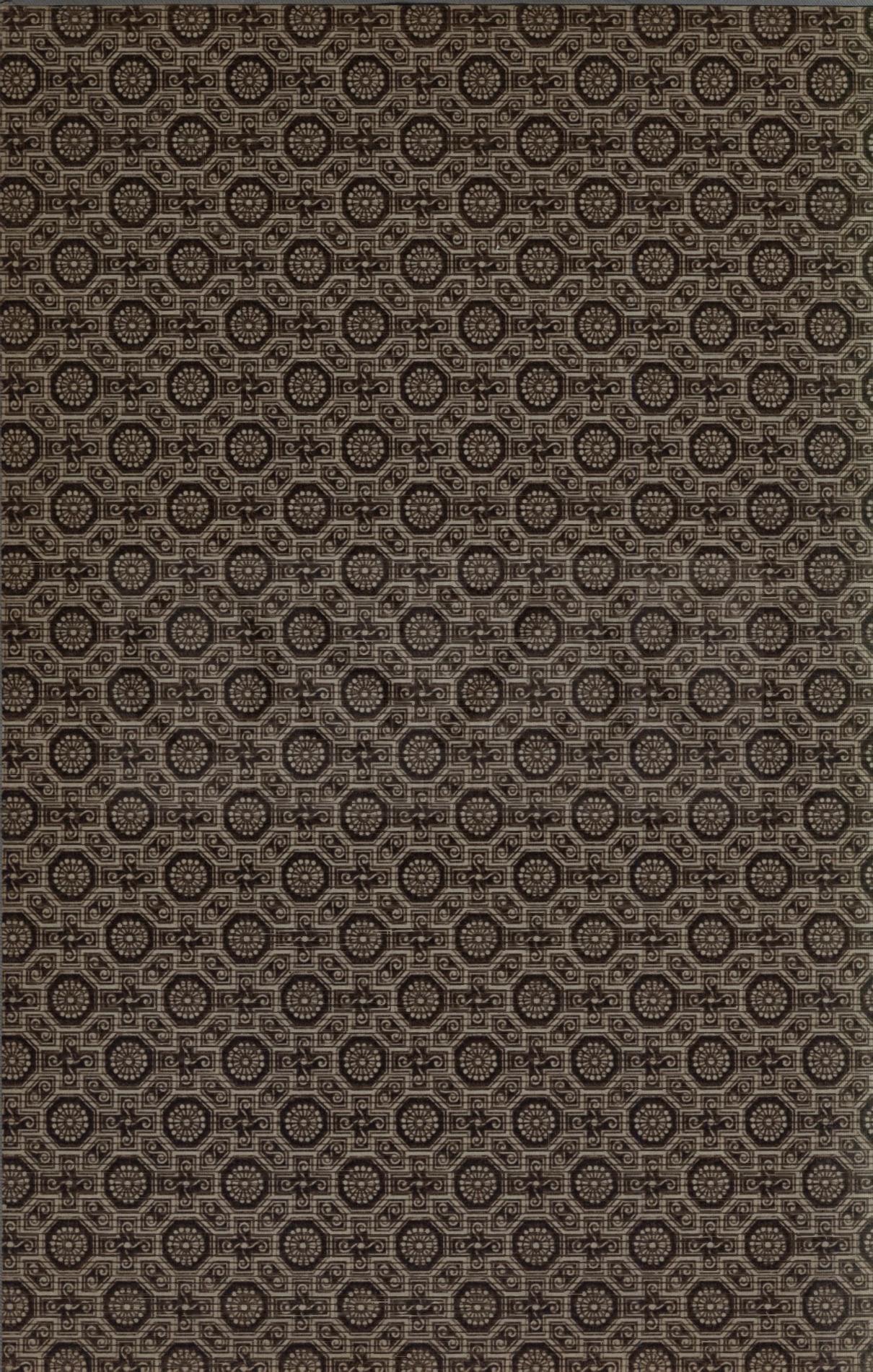
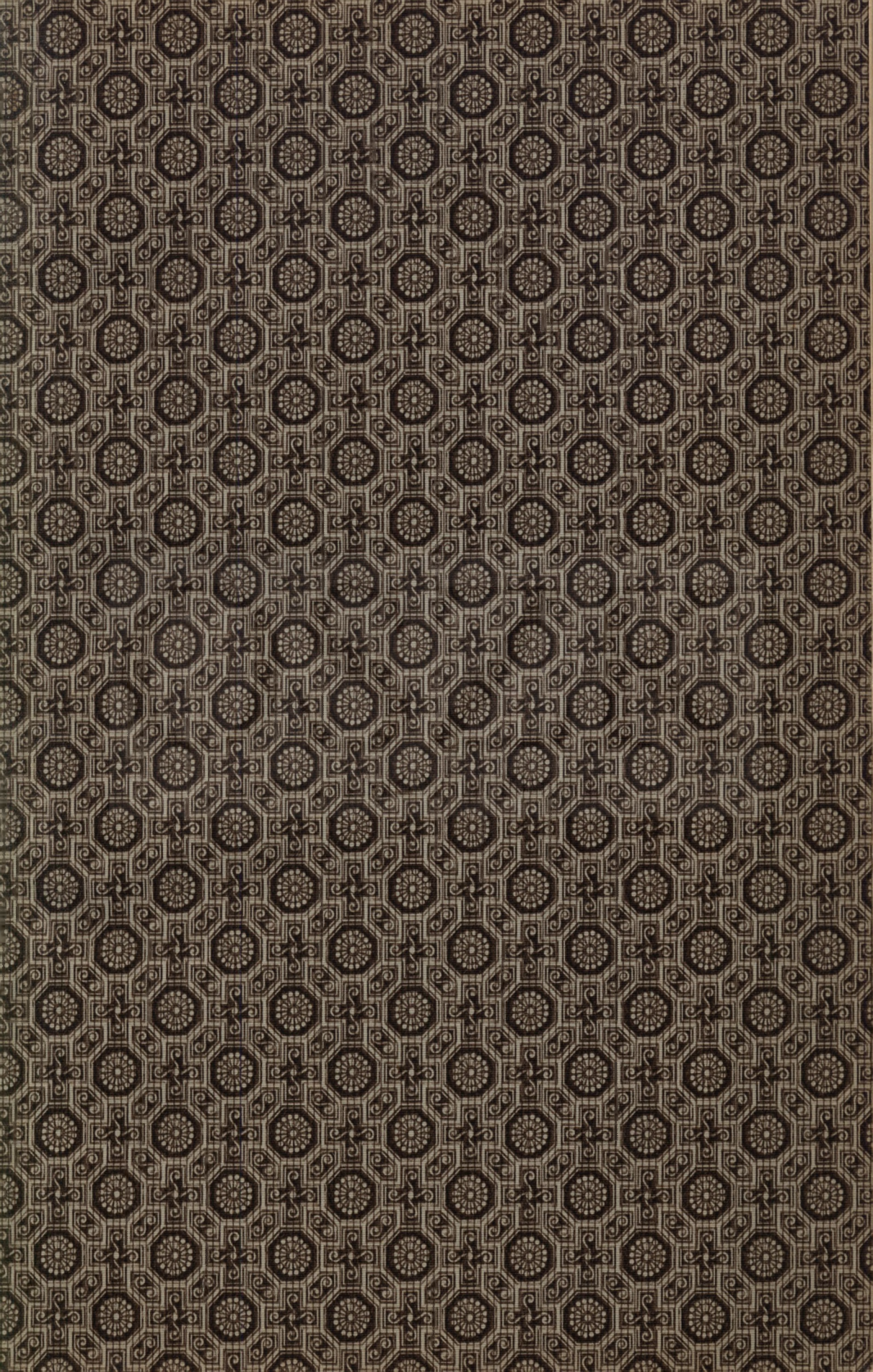

407.554 OSZK

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

EMLÉKLAPOK

FELEJTHETETLEN DRÁGA FIUK

WÖDIANER JÓZSEF

EMLÉKÉNEK SZENTELIK

A GYÁSZOLÓ SZÜLŐK.

BUDAPEST * 1892

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

407554

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
B 719/1984
LELTÁRI SZÁM

2
R

ELŐSZÓ.

Elhunyt, feledhetlen, drága Józsi fiam emlékezetét akarom megujítani és fenntartani e kis könyvecskével, mely arczképét, vázlatos életrajzát, a sajtó nyilatkozatait, temetésének leírását és a családhoz érkezett részvétiratokat tartalmazza.

Ez emlékfűzet nincs a nyilvánosságnak szánva. Csupán a rokonok, az elhunyt barátai és jóismerősei számára állítottott össze.

És ha átlapozzák e könyvecskét, vagy ha később, évek múltán kezükbe akad : szenteljenek egy kegyeletes gondolatot az elhunytnak, kinek oly tragikus sors jutott földi osztályrészül.

Budapest, 1892. február 15-én.

Wodianer Fülöp.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Á gyászjelentés.

Fájdalomtól megtört, mélyen szomorodott szívvél jelentjük, hogy forrón szeretett legjobb fiunk, illetőleg drága testvérünk és sógorunk

WODIANER JÓZSEF,

a **Wodianer F. és Fiai nyomdai és könyvkiadó cég**
beltaaja,

hosszu szenvedés után életének 30-ik évében, 1892. évi február 1-én jobblétre szenderült.

A megboldogult földi maradványai f. hó 3-án délután 3 órakor fognak a VI. ker. Nagy János-utca 4. sz. a. gyászházból a kerepesi-uti sírboltban örök nyugalomra tétetni,

Budapesten, 1892. február 2-án.

Wodianer Fülöp,
Wodianer Julia,
mint szülők.

Arthur, Ilus, Irma,
Hugó, Mathild, Jolán,
mint testvérek.

Wodianer Arthurné,
szül. **Wolfinger Olga,**
mint sógornő.

Waizner Arnold,
mint sógor.

Áldás és béke poraira!

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

WODIANER JÓZSEF.

(1862—1892.)

a egy idősebb ember hal meg, vagy ha egy gyermek csukja örök álmra szemeit: fájdalmunk némi enyhülést találhat abban, hogy az előbbi már ugyis befutá földi pályáját, az utóbbi pedig jóformán nem is ébredt még az élet öntudatára.

De midőn egy ifjút, kinek szive tele van az élet szeretetével, ki ott áll még az élet tavaszán, dönt sirba a halál; — ez a legmegrendítőbb tragikum.

Ez a tragikus sors érte Wodianer Józsefet, ki még alig volt 29 éves, midőn a betegség ágyba döntötte, s jóformán be sem tölté 30-ik életévét, midőn a kerepesi-uti családi sirbolt gránit-koczkája bezárult fölötte. — Pedig mennyi életkedv lakozott abban a nemes szivben, melynek dobogása immár megszűnt mindörökre!....

Csak most, betegsége előtt, mint a madár midőn első repülésére készül, kezdte kibontogatni szárnyait. Az életet, melyből eddig csak a tanulás és a munka jutott osztályrészeül, csak ezután akarta voltaképp megkezdeni. Elméjét nagyratörő tervek foglalkoztatták, lelkében édes vágy támadt boldog családi otthon alapítására. Örült a jelennek, mert látta, hogy munkálkodását siker koronázza; bizalommal tekintett a jövőbe, melynek rózsaködéből egy hű feleség édes arcját látta maga felé mosolyogni.

És ez a szorgos munka, ez a boldogító vágy, egyszerre mind semmivé lőn. S megsemmisült akkor, midőn megvalósulása olyan közel állott.

Wodianer József, ki 1862. febr. 28-án Budapesten született, már mint tanuló-ifju a komolyabb foglalkozások iránt érdeklődött. Jellemének későbbi alapvonása: a k o m o l y s á g már zsenge korában megnyilatkozott benne. Jobban érdekelték atyja nyomdaüzletének zakatoló gépei a gyermekkor bohóságainál. Szívesen és szorgalommal tanult. Iskoláit, — melyek közül az elemieket az evangélikusoknál, a felsőbb osztályokat pedig a belvárosi reálban végezte, — a legjobb eredménnyel fejezte be. Az érettségi vizsgálat sikeres letétele után a műegyetemre ment, hogy a technikai ismereteket sajátítsa el. Különösen a grafica iránt érzett élénk hajlandóságot. S atyja, látván a nyomdászat iránt érzett előszeretetét, 1882-ben Lipcsébe, a nyomdászvilág e metropolisába küldte, a hol Brockhaus és Naumann európai hírű könyvkiadócégek üzletében rövid idő alatt elsajátította a grafica magasabb művészetét is. De a tudvágyó ifjút ez nem elégítette ki. Csakhamar Londonba, innen Párisba utazott, hogy a helyszínén — a legnagyobb grafikai műintézetek látogatásával, — tanulmányozza a nyomdászat modern haladását és legújabb vívmányait. Majd Olaszországot utazta be, hogy az ó-kori művészet e nagy muzeumában fejleszsze műizlését.

Ismeretekkel és élettapasztalatokkal gazdagon megteremtve, 1884-ben végre hazatért, hol csakhamar átvette a nyomda- és a lapkiadóhivatal önálló vezetését. S itt kezdődik lázas munkássága, bámulatos tevékenysége. Égve a vágytól, hogy apja üzletét még virágzóbbá tegye,

ujabb meg újabb alkotásokhoz fogott. Mindenekelőtt kibővíté és átalakította a kiadóhivatalt. Aztán új nyomdahelyiséget építtetett, dúsan felszerelve azt a nyomdászipar legújabb kellékeivel. Majd könyvkötészetet állított fel. A lapelárusítást újjászervezte. A »BUDAPEST«-et nagy áldozatkészséggel magasabb színvonalra emelte, hogy ez által még közkedveltebbé tegye. 1887 őszén, a párisi »Petit Journal« mintájára egy új, s a »Budapest«-nél még olcsóbb néplapot: a »KIS UJSÁG«-ot alapította. Két évre rá a »MÁTYÁS DIÁK« czimű élelczlap kiadását vette át. Majd nagyobbszabásu új napilap alapítását tervezte. Szóval, nemcsak a meglevő vállalatokat fejlesztette és erősítette, hanem mint igazi alkotó-tehetség, folyvást újabb tervekkel is foglalkozott.

Ezek mellett a legnagyobb lelkiismeretességgel vezette a nyomda és a kiadóhivatal ügyeit. Ő volt az első az irodában, ő távozott legutolsónak. Napestig ott ült íróasztala mellett, fáradhatlanul dolgozva maga is. A munka gyönyörűség volt neki. Az ifjúkor megbocsájtható kedvteléseit távol tartotta magától. Koronként a színházba ment, — ez volt egész szórakozása. Pedig nem volt e lázas tevékenységre utalva; sőt szülei maguk gyakran unszolták, hogy kimélje magát. De mikor nem tudott munka nélkül élni. Mintha csak érezte volna kora vesztét: megkettőztette tevékenységét, hogy ne tűnjék el nyom nélkül élete.

Ámde, e lázas munkássága mellett is, megőrizte jellemének nemességét. Az üzletet nem meggazdagodási eszköznek tekintette, hanem alapnak a nemesebb ambíciók kielégítésére. S épp ezért mindig nagyobb súlyt helyezett az erkölcsi sikerre, mint az anyagi haszonra. A leg-

csekélyebb üzletkötésnél is legelőbb a becsület és a tisztesség követelményeit mérlegelte.

S alkalmazottjaival szemben is erre az álláspontra helyezkedett. Szigorú volt irántuk, de igazságos. Apróbb tévedéseiket megbocsájtotta, de ébren őrködött, hogy az üzleti-tisztesség korlátait soha át ne lépjék. Keveset beszélt, de egy-egy észrevétele mindig fején találta a szöveget. Szavát parancsnak tekintették; de olyan parancsnak, amelyet örömmel teljesítenek. De ha valamelyik alkalmazottját baj érte: ő volt a legelső, aki segélyt felajánlotta. Tudta méltányolni a szorgalmat, a becsületességet és a tehetséget.

Egyáltalán ebben a zárkózott, szűkszavu, sápadt arcú, vézna ifjuban a legnemesebb szív dobogott. Szüleit, testvéreit az imáadásig szerette. Jó rokon volt. Barátjai iránt hűséget és önfeláldozást tanusított. A társadalmi és kulturális mozgalmak iránt a legnagyobb érdeklődéssel viseltetett. A kiadóhivatali tisztviselők nyugdíj-egyletének, az »Otthon« hirlapírói körnek a legelső alapítói közzé tartozott. Nem vonta ki sehonnan magát, ahol anyagi áldozatról volt szó. A segélyreszorulók, — lett légyen az egylet, vagy magánember, — nála mindenkor önzetlen támogatóra találtak.

A gyöngé testben erős lélek lakott. Ez leginkább betegsége alkalmával tűnt ki. Majdnem egy teljes eszten-deig feküdt a kórágynál. Még 1891 tavaszán került bele, s nem szállt ki többé onnan, csak a koporsóba.

Betegségét egy végzetes meghülés okozta. Bélgyuladást kapott, mely más bajokkal komplikálódva teljesen kimeríté az amúgy is gyöngé szervezetét. De súlyos baját bámulatos türelemmel viselte. Midőn a legégetőbb kínok

gyötörték, mosolyt erőltetett ajakára, csakhogy szerető édes anyját, aki a legnagyobb önfeláldozással ápolta, megnyugtassa. Sőt midőn némi enyhülést érzett, a külvilág eseményei iránt is élénk érdeklődést tudott tanusítani. Főkép a »BUDAPEST« képezte állandó gondoskodásának tárgyát majdnem utolsó leheletéig. Még néhány héttel halála előtt képtárgyakat küldött e sorok írójának, levelében a következőket írván:

... „Ide csatolva küldök néhány kép-thémát. Használja fel belátása szerint. Rendszeren éjjel, midőn nem alszom, jutnak eszembe e gondolatok. Bocsásson meg, hogy csak czeruzával írok. Isten csodája, hogy még ezt is bírom. Vajjon meddig bírom? ...“

Kétség és remény között kilencz hónapig küzdött a gyilkos kór ellen. Családja minden lehetőet elkövetett, hogy megtartsa az életnek. A gyógyászat legelső szaktekinélyeit (12 orvost, köztük Bilróthot, a híres bécsi tanárt) hívták betegágyához, de ezek tudománya sem segíthetett többé rajta.

1892. február hó 1-jén állapota hirtelen aggasztóvá lett. Délután beköszöntött a halál előpostája: az agónia. De haláltusája közben is fel-felriadt, az életvág egy-egy percze visszaadta öntudatát. »Édes orvos úr, — sutogta könnybefuladt, esdeklő hangon Korányi egyetemi tanárhoz, — segítsen rajtam, ne hagyjon meghalni.«

Esdeklése azonban, fájdalom, hiábavalónak bizonyult. Az orvosi tudomány tehetetlenül állott az enyészet szörnyű hatalmával szemben. A kérlelhetetlen halál rátette már fagyos kezét, hogy elvezesse e földi lét köréből. És elvezette. Félhétkor nem élt többé. Kiszenvedett.

Legszebb korában, ifjusága delelőjén ragadta el a halál. De rövid élete nem mult el nyomtalanúl. Hisz aki úgy élt mint ő, aki a munkásságban, jellemzilárdságban, becsületben másoknak követendő példányképül szolgálhat: az nem élt hiában.

Emléke sokáig fenn fog maradni azok közt, kik ismerték nemes szívét, tiszta jellemét, fennkölt gondolkozásmódját, eszményekért hevülő lelkét.

S én, ki vele egy hosszú évtizeden át, — ifjuságunk legszebb idejében, — együtt munkálkodtam, akihez nemcsak a mély rokonszenv, de az őszinte barátság is fűzött, én el nem feledem őt soha.

Aludjék édesen.

Emlékezete legyen áldott.

Budapest, 1892. febr. 16.

Országos Széchényi Könyvtár

GRACZA GYÖRGY.

A sajtó az elhunytól.

Az elhunytól az összes fővárosi napilapok a részvét meleg hangján emlékeztek meg. A lapok nyilatkozatai következők:

A „BUDAPEST” február 2-iki számában ekként tudatja a gyászirt:

Lapunk kiadó-tulajdonosát súlyos csapás érte. Fia, Wodianer József, ki aggkorának egyik öröme, büszkesége volt, ma délután 6 órakor 30 éves korában meghalt.

Kristálytisza jellemű, magas műveltségű, fennkölt gondolkozású és nemes szivű ember szállt vele a sirba.

Mint a »Wodianer és Fiai« cég beltagja, éveken át ő vezette a »Budapest« kiadói ügyeit; s tette ezt annyi szakértelemmel, oly ügybuzgalommal, hogy lapunk gyors fellendülése és nagymérvű elterjedése első sorban neki köszönhető. Halála tehát a »Budapest«-nek is gyásza; mély, őszinte, igaz gyásza.

Wodianer József középiskolai tanulmányai befejezésével Lipcsébe, a nyomdászvilág e metropolisába ment, hogy a tipografia magasabb ismereteit elsajátítsa. Majd Németországban, Franciaországban és Olaszországban tett hosszabb tanulmányutat. Ismeretekkel és tapasztalatokkal meggazdagodva tért vissza a fővárosba, hogy atyjának nagyterjedelmű üzletében segédkezzék. Csakhamar a cég beltagja lett s mint ilyen a lapkiadó-hivatalnak vezetését vette át. Itt működött éveken át páratlan odaadással, midőn a nyár elején egy végzetes meghülés ágyba dönté, s azóta, a leggondosabb

ápolás daczára, nem tudott betegségéből fellábadni. Folyvást szenvedt, fogyott; míg végre ma délután megszabadította hosszas kínjaitól a halál.

Örök álma legyen édes. A gyászba borult család fájdalmát pedig enyhítse a rokonok, ismerősök részvéte.

Ugyancsak a „BUDAPEST“ február 3-iki számában a következőket írja:

Lapunk kiadóhivatala volt vezetőjének korai elhunyt a legzélesebb körökben keltett fel mély részvétet, amit tanusít a gyászbaborult családhoz érkező sok részvétirat s a ravatal látogatóinak nagy száma. A ravatalt ma állították fel a Nagy János-utca 5. sz. házban. A koporsóra már is sok koszorút küldtek s rendeltek meg; így lapunk szerkesztője és szerkesztősége, a »Kis Ujság« szerkesztősége, Muray Károly a »Mátyás Diák« szerkesztője stb. Az »Otthon« írói és hirlapírói kör, melynek az elhunyt egyik első alapító tagja volt, kitűzte a gyászlobogót.

A „BUDAPESTI HIRLAP“ ekként emlékezik meg az elhuntról:

Wodianer József, Wodianer Fülöp nyomdatulajdonos fia, a Wodianer F. és Fiai cég belső tagja s a »Budapest« napilap kiadóhivatalának feje, ma délután 6 órakor hosszas szenvedés után 30 éves korában meghalt. A gyászhir részvétet keltett mindazoknál, kik a rokonszenves fiatal embert ismerték.

A „PESTI HIRLAP“ febr. 2-iki számában:

Wodianer Fülöp nyomdatulajdonost sulyos csapás érte. Fia, Wodianer József, a Wodianer F. és Fiai cég beltagja, rendkívül szorgalmas és kiváló szakképzettségű fiatalember, ki egész föláladozással szentelte magát hivatásának, ma délután 6 órakor hosszas szenvedés után 30 éves korában elhunyt.

A „NEMZET“:

Wodianer József, a Wodianer nyomda cég beltagja, ma 30 éves korában Budapesten elhunyt.

A „MAGYAR HIRLAP“:

Wodianer Fülöp nyomdatulajdonost sulyos csapás érte. Fia Wodianer József, a Wodianer F. és Fiai cég beltagja, ma délután 6 órakor 30 éves korában elhunyt. A boldogult meghülés folytán keletkezett bélgyuladásban szenvedett, a melyből többé nem birt fellábadni. Halála bizonyára általános részvétet fog kelteni.

Az „EGYETÉRTÉS“:

Wodianer József, a Wodianer F. és Fiai cég beltagja, hosszas szenvedés után ma délután 30 éves korában elhunyt.

A „KIS UJSÁG“ febr. 2-iki számában :

A legteljesebb részvétellel adjuk annak a súlyos csapásnak hírét, mely lapunk kiadóját és családját, fia, *Wodianer József* urnak, a *Wodianer F. és Fiai* cég beltagjának, ma délután fél 5 órakor bekövetkezett elhunytával érte. Széles körben fog e halálozás híre őszinte részvétet kelteni, de a veszteséget igazán csak az a közvetlen környezet tudja valódi értéke szerint mérlegelni, mely szemtanuja volt annak a maradandó sikerü, eredménydús munkának, melyet a boldogult fiatalsága egész lelkesedésével és erejével mindaddig kifejtett, míg a gyilkoló kór hosszú hónapokra ágyhoz nem szögezte, honnan sem a legmesszebbmenő gondos ápolás, sem a legteljesebb orvosi tudomány megváltani nem tudta. Az őszintén gyászolók nagy seregében ott áll teljes részvételével lapunk szerkesztősége is.

A »PESTI NAPLÓ« febr. 2-iki számában :

Wodianer Fülöp nyomdatulajdonost súlyos csapás érte. Fia, *Wodianer József*, a *Wodianer F. és Fiai* cég beltagja, ma délután 6 órakor hosszas szenvedés után 30 éves korában elhunyt.

A »NEUES POLITISCHES VOLKSBLATT« :

Den Druckereibesitzer *Philipp Wodianer* hat ein schwerer Schicksalsschlag getroffen. Sein Sohn *Josef*, Mittheß der Firma *Wodianer und Söhne*, ist heute Nachmittags nach längerem Leiden im Alter von 30 Jahren gestorben.

„Osterr.-Ungr. Buchhändler-Correspondenz“:

Die Firma Robert Lampel in Budapest hat in dem am 30. Januar verstorbenen Mitbesitzer Herrn Josef Wodianer einen schweren Verlust erlitten.

„MÁTYÁS DIÁK“ (febr. 4.):

Munka volt a vágya mindég,
Dolog után dolgot kezdett.
Jól, nemesen, szorgalommal
Végezte azt, mihez kezdett.

S mert nem tudott munka nélkül,
Dolog nélkül sohse lenni:
Azért kellett ilyen hamar
Mindörökre megpihenni.

Országos Széchényi Könyvtár

„BUDAPESTER TAGBLATT“ (febr. 3.):

Das Mitglied der hiesigen Druckerei- und Verlagsbuchhandlungs-Firma J. Wodianer und Söhne, Josef Wodianer, ist gestern nach langwierigen Leiden im 30. Lebensjahre gestorben.

A „TYPOGRAFIA“ február 5-iki száma:

Wodianer Fülöp nyomdatulajdonos fia: József, a Wodianer F. és Fiai cég beltagja, hosszas szenvedés után, február 1-én, 30 éves korában Budapesten meghalt.

A „CORVINA“ czimű könyvkereskedői szaklap 1892. febr. 20-ki számában ezeket írja:

Kartársunkat, W o d i a n e r F ü l ö p urat súlyos csapás érte. Fia: Wodianer József, ki aggkorának egyik öröme, büszkesége volt, febr. 1-én 6 órakor 30 éves korában meghalt.

Kristálytisztá jellemű, magas műveltségű, fennkölt gondolkodású és nemes szívű ember szállt vele sirba, a kit mindenütt szeretet és tisztelet környezett.

Mint a »Wodianer F. és Fiai« cégé beltagja, éveken át ő vezette a »Budapest« kiadói ügyeit; s tette ezt annyi szakértelemmel, oly ügybuzgalommal, hogy a lap gyors fellendülése és nagymérvű elterjedése első sorban neki köszönhető.

Wodianer József középiskolai tanulmányai befejezésével Lipcsébe, a nyomdászvilág metropolisába ment, hogy a tipografia magasabb ismereteit elsajátítsa. Majd Németországban, Franciaországban és Olaszországban tett hosszabb tanulmányutat. Ismeretekkel és tapasztalatokkal tért vissza a fővárosba, hogy atyjának nagyterjedelmű üzletében segédkezzék. Csakhamar a cégé beltagja lett, s mint ilyen a lapkiadó hivatalnak vezetését vette át. Itt működött éveken át páratlan odaadással, midőn a nyár elején egy végzetes meghülés által vakbélgyuladást kapván, a leggondosabb ápolás daczára sem tudott betegségéből fellábadni. Folyvást szenvedt, fogyott; míg végre megszabadította hosszás kinjaitól a halál.

Örök álma legyen édes. A gyászbaborult család fájdalmát enyhítse a rokonok, ismerősök részvéte.

A TEMETÉS.

A temetést, mely febr. 3.-án d. u. 3 órakor ment végbe a család Nagy-János-utcai 5. sz. a. házából, a „BUDAPEST“ febr. 4-iki számában a következőleg írja le:

Igazi meleg részvét kísérte ma utolsó útjára az oly fiatalon elhunyt W o d i a n e r Józsefet. A végtisztesség megadásánál is ki-tűnt, mily sokan és mennyire szerették az elköltözöttet, a kinek halála oly megható és tragikus, mert hiszen akkor hunyt el, a midőn fáradhatatlan munkásságának gyümölcseit már élvezhette volna. Eddigi élete a tanulásban és munkában telt el s az ifjúkor örömeiből vajmi kevés jutott neki osztályrészüln.

Koporsóját a szebbnél-szebb koszorúk halmaza fődte. A diszes ravatal a családnak Nagy-János-utca 5. sz. a. nyári lakában volt felállítva. Az épület portálóját, szobáit fekete drapéria borította. A komor hangulatot enyhítette a viaszgyertyák fénye s az illatozó virágok sokasága. A ravatalos terem valóságos liget volt.

Koszorúkat helyeztek a ravatalra: »Drága jó fiunknak a vi-gasztalhatatlan szülők«, — »Felejthetetlen aranyos Józsikánknak Arthur és Olgától«, — »Felejthetetlen testvérünknek Matild, Jolán és Hugó«, — »Kedves édes bátyámnak Irma«, — »Utolsó üdvözet a Wolfinger-családtól«, — »Forrón szeretett Józsinknak Ilus és Arnold«, — »Deutsch-család legbensőbb részvéte jeléül«, — »Utolsó üdvözet Emmától és Elzától«, — »Gracza György szeretettel«, — »Murai Károly Wodianer Józsefnek«, — »Wodianer Józsefnek a »Budapest« szerkesztősége«, — »Wodianer Józsefnek tisztelete jeléül a »Kis Ujság« szerkesztősége«, — »Szeretett bizott-

sági tagjának a fővárosi hirlapkiadó-hivatali tisztviselők egyesülete«, — Felejthetetlen főnöküknek a kiadóhivatali tisztviselők«, — »Felejthetetlen főnökének a nyomdaszemélyzet«, — »Felejthetetlen főnökének a szedőszemélyzet«, — »Felejthetetlen főnökének az expedíció személyzete«, — »A kihordónók szeretett főnöküknek«, — »A feledhetetlen főnöknek a könyvkereskedés személyzete«, — »Bodon Károly, szeretett jóakarómnak«, — »Mezei Antal őszinte részvét jeléül«, — »Goldberger A. V. Wodianer Józsefnek, tisztelete jeléül.« Ezenkívül koszorú váltságképen Gál Imre, a pitteni papirgyár budapesti képviselője 15 forintot küldött szerkesztőségünkhöz, a szünidei gyermektelep-egyesület, Fischer és Mika főv. betüöntő-czég pedig 10 forintot az önk. mentőtársulat javára.

A temetés ma délután 3 órakor ment végbe. A szakadó eső daczára nagyszámu résztvevő közönség gyűlt össze a halottas háznál. A mélyen sujtott Wodianer-, valamint a rokon családok tagjai teljes számban voltak jelen. Testületileg jelentek meg a »BUDAPEST« és »KIS UJSÁG« szerkesztőségének tagjai, élükön GRACZA GYÖRGY szerkesztővel, a hirlapkiadó-hivatali tisztviselők egyletének tagjai ZILAHY SIMON titkár vezetése alatt, a kiadóhivatal, a nyomda, a könyvkereskedés személyzete, az írói és a tanári világ számos képviselője, köztük KÁRFFY TITUSZ közoktatásügyi min. tanácsos, dr. CHERVEN FLÓRIS egyetemi tanár, POLÓNYI GÉZA orsz. képviselő, BÁTHORY NÁNDOR főrealiskolai igazgató, DEUTSCH SÁMUEL izr. hitközségi elnök, DEUTSCH JAKAB árvaházi elnök, WOLFINGER Á. földbirtokos, LÉEERER ÁBRAHÁM és TRÁJTLER iskola-igazgatók, DEUTSCH J. az »Athenaeum« igazgatótanácsosa, GYURKOVICH GYULA ügyvéd, dr. RADÓ ANTAL, MURAI KÁROLY, QUITTNER ZSIGMOND és SZABÓ műépítészek stb. Ott voltak továbbá az izr. árvaház növendékei s nagyszámu résztvevő közönség.

Az egyházi szertartás énekkel kezdődött, mely után dr. KOHN magyar hitszónok szépen átgondolt, emelkedett szellemű beszédben bucsúztatta el az elhunytat, kiemelvén annak kitünő képzettségét, jellemszilárdságát és szívjóságát. A beszéd alatt a gyülekezeten mély megindultság vett erőt.

A könyörgés után négylovas diszkocsin a kerepesi-uti temetőbe vitték hosszú kocsisor kíséretében az elhunytat, hol a Wodianer-család családi sírboltjában helyezték örök nyugalomra. Legyen áldott emlékezete!

A „BUDAPESTI HIRLAP“ így ír :

A fiatalon elhunyt Wodianer József nyomdatulajdonos és lapkiadó temetése ma délután volt, nagy részvét mellett. A koporsóra többek közt koszorúkat küldtek a »BUDAPEST« és a »KIS UJSÁG« szerkesztősége és a hirlapkiadóhivatali tisztviselők egyesülete, mely testületileg jelent meg a temetésen ZILAHY SIMON titkár vezetése alatt, a zsidó árvaház növendékei, a Wodianer-nyomda és könyvkereskedés személyzete szintén testületileg. A koporsót a kerepesi-uti temetőben a Wodianer-család sírboltjába temették.

Országos Széchényi Könyvtár

A „MAGYAR HIRLAP“ febr. 4-iki számában :

Wodianer József temetése ma délután ment végbe nagy részvét mellett. A koporsót nagy számmal elborító szebbnél-szebb koszorúkat a családon kívül a »BUDAPEST« és a »KIS UJSÁG« szerkesztősége, a hirlapkiadó tisztviselők egyesülete, GRACZA GYÖRGY, MURAI KÁROLY, a Wolfinger-család stb. küldötték. A »BUDAPEST« és »KIS UJSÁG« testületileg megjelent szerkesztőségén kívül a szakadó eső daczára nagy számmal jelentek meg az elhunytak barátai és tisztelői, köztük: KÁRFY TITUSZ, min. tanácsos, POLONYI GÉZA orsz. képviselő, CHERVEN FLÓRIS dr. egyet. tanár, BÁTHORY NÁNDOR főrealisk. igazgató, DEUTSCH SÁMUEL, izr. hitközségi elnök, DEUTSCH J., az Athenaeum ig. tanácsosa, GRACZA GYÖRGY, MURAI KÁROLY és többen az irói világból. Testületileg

megjelentek továbbá az izr. árvaház növendékei, a Wodianer nyomda- és könyvkereskedés személyzete. Kohn dr. hitszónok megható beszéde után az elhunytat a kerepesi-uti temetőben, a Wodianer-sirboltban örök nyugalomba helyezték.

Az „EGYETÉRTÉS“ febr. 4-iki számában:

Wodianer József nyomdatulajdonost, a Wodianer F. és Fiai czég belső tagját ma délután temették el nagy részvéttel. A végtisztességen sokan jelentek meg a család ismerősei és barátai közül és sokan tettek koszorút a ravatalra. Testületileg adta meg a végtisztességet a »BUDAPEST« és »KIS UJSÁG« czimű lapok szerkesztősége. A koporsó fölött dr. Kohn Sámuel mondott beszédet.

A „KIS UJSÁG“ febr. 4-iki számában így ír:

Ma volt a temetése Wodianer József, a »Kis Ujság« és »Budapest« lapokat kiadó »Wodianer F. és Fiai« czég beltagjának. Ma volt utolsó útja e földön egy kiváló üzletembernek, a ki e mellett az emberi tulajdonságok legnemesebbjeivel birt. Szorgalmas, okosan számító üzletember, mint ember magas műveltségü, nemesen érző, minden szép és jóért lelkesülő és tetőtől talpig jellemes férfi, a ki szive összes szeretetével csüngött családján, s családja őt bálványozta, mint a legjobb fiut és a legjobb testvért.

Már gyermekkorától beleszokott és beleszeretett az üzletbe. Egész rajongással adta magát a vállalat lapkiadó és nyomdai vezetésére, s hogy ezek érdekében mindent elkövethessen, tanulmányutakat tett. Középszkolai tanulmányai befejezésével Lipsébe, a nyomdászvilág e központjába ment, hogy a könyvnyomatás magasabb ismereteit elsajátítsa. Majd Németországban, Franciaország-

ban és Olaszországban tett hosszabb tanulmányutat. Ismeretekkel és tapasztalatokkal meggazdagodva tért vissza a fővárosba, hogy atyjának nagyterjedelmű üzletében segédkezzék. Csakhamar a czég beltagja lett, s mint ilyen a lapkiadó hivatalnak vezetését vette át.

S azóta dolgozott szorgalmasan. Nemesak a hivatalos órákat tartotta be maga is hivatalnokaival a kiadóban, de időn kívül is ott ült, tervezett, javított s minden gondolata az üzlet fejlődése volt. A személyzet tisztelte, szerette és odaadással szolgálta, mert ritka főnök volt, a ki szelid szigorral, több szeretettel vezette a nagy munkát. Érintkezésben mindenkivel nyájas, szíves és előzékeny volt s mindenki becsülését bírta, a kivel csak érintkezett.

Alig volt huszonöt éves s már nagy változtatásokat tett az üzletben. A nyomdának külön épületet emeltetett s azt a legujabb kor kívánalmai szerint rendezte be. Új vállalatokkal igyekezett a forgalmat emelni s ezek sorában volt lapunk, a »Kis Ujság« alapítása is, a mely már 6-ik évét futja.

Hanem a túlesigázott munkát nem igyekezett kellő pihenőkkel egyensúlyozni. Magasan szárnyaló lelke folyton dolgot keresett s a gyöngye test nem bírta el a sokat. Egy év előtt már gyengélkedett s azóta egészsége romlott. A nyár kezdetén meghűlt s azóta föl sem kelt többé kegyetlenül osztott szenvedéseiből, a mig a halál megszabadította azoktól.

Legyen nyugodt örök álma s álmódja megtörténteknek azokat, a miket folyton tervezett munkás, de olyan szomoruan rövid életében!

Temetése nagy részvét mellett ma délután ment végbe a Nagy-János-utcza 5. sz. a. gyászházból. A koporsót a szebbnél-szebb koszorúk egész halmaza borította. (A koszorúk felsorolása.)

A temetésen a szakadó eső daczára nagyszámu résztvevő közönség jelent meg, köztük KÁRFFY TITUSZ min. tanácsos, POLÓNYI GÉZA orsz. képviselő, dr. CHERVEN FLÓRIS egyet. tanár, BÁTHORY NÁNDOR főreáliskolai igazgató, DEUTSCH SÁMUEL izr. hitközségi elnök, DEUTSCH J. az Athenaeum ig. tanácsosa, TRAJTLER és

LÉDERER ÁBRAHÁM iskola-igazgatók, GRACZA GYÖRGY szerkesztő, MURAI KÁROLY, dr. RADÓ ANTAL s az író világ több tagja. Testületileg jelentek meg a »KIS UJSÁG« és »BUDAPEST« szerkesztőségének tagjai, a hirlapkiadó-hivatali tisztviselők egyletének tagjai ZILAHY SIMON titkár vezetése alatt, az izr. árvaház növendékei, a Wodianer nyomda és könyvkereskedés személyzete stb. A koporsó fölött dr. Kohn magyar hitszónok megható beszédet mondott, mely után a kerepesi-úti temetőbe vitték az elhunytat, hol a Wodianer-család sírboltjában örök nyugalomra helyezték. Áldás emlékének!

A „PESTI NAPLÓ“ febr. 4-iki számában:

Wodianer József, nyomdatulajdonos és lapkiadó fiának temetése nagy részvét mellett ma délután ment végbe a Nagy-János-utca 5. sz. a. gyászházból. A koporsót a szebbnél-szebb koszorúk egész halmaza borította. Koszorúkat küldtek a gyászoló család tagjain kívül a »BUDAPEST« és »KIS UJSÁG« szerkesztősége, a hirlapkiadó-hivatali tisztviselők egyesülete, Gracza György, Murai Károly, a Wolfinger-család stb. A temetésen nagyszámu résztvevő közönség jelent meg, köztük KÁRFFY TITUSZ min. tanácsos, POLONYI GÉZA orsz. képviselő, dr. CHERVEN FLÓRIS egy. tanár, BÁTHORY NÁNDOR főreáliskolai tanár, DEUTSCH SÁMUEL izr. hitközségi elnök, TRAJTLER és LÉDERER ÁBRAHÁM iskola-igazgatók, GRACZA GYÖRGY szerkesztő, MURAI KÁROLY, dr. RADÓ ANTAL s az írói világ több tagja. Testületileg jelentek meg a »BUDAPEST« és »KIS UJSÁG« szerkesztőségének tagjai, a hirlapkiadó-hivatali tisztviselők egyletének tagjai ZILAHY SIMON titkár vezetése alatt, az izr. árvaház növendékei, a Wodianer-nyomda és könyvkereskedés személyzete stb. A koporsó fölött dr. Kohn magyar hitszónok megható beszédet mondott, mely után a kerepesi-úti temetőbe vitték az elhunytat, hol a Wodianer-család sírboltjában örök nyugalomra helyezték.

A „PESTI HIRLAP“ a következőt írja :

A fiatalon elhunyt Wodianer József nyomdatulajdonos és lapkiadó temetése nagy részvét mellett ma délután ment végbe a Nagy-János-utca 5. sz. a. gyászházából. A koporsót a szebbnél-szebb koszorúk egész halmaza borította. Koszorúkat küldtek a gyászoló család tagjain kívül a »BUDAPEST« és »KIS UJSÁG« szerkesztősége, a hirlapkiadó-hivatali tisztviselők egyesülete, Gracza György, Murai Károly, a Wolfinger-család stb. A temetésen a szakadó eső dacára nagyszámu résztvevő közönség jelent meg: KÁRFFY TITUSZ min. tanácsos, POLÓNYI GÉZA orsz. képviselő, dr. CHERVEN FLÓRIS egyetemi tanár, BÁTHORY NÁNDOR főreáliskolai igazgató, DEUTSCH SÁMUEL izraelita hitközségi elnök, DEUTSCH J. az Athenaeum ig. tanácsosa, TRAJTLER és LÉDERER ÁBRAHÁM iskolaigazgatók, GRACZA GYÖRGY szerkesztő, MURAI KÁROLY, dr. RADÓ ANTAL s az írói világ sok tagja. Testületileg jelentek meg a »BUDAPEST« és a »KIS UJSÁG« szerkesztőségének tagjai, a hirlapkiadó-hivatali tisztviselők egyletének tagjai ZILAHY titkár vezetése alatt, az izr. árvaház növendékei, a Wodianer-nyomda és könyvkereskedés személyzete stb. A koporsó fölött dr. Kohn magyar hitszónok megható beszédet mondott, mely után a kerepesi-uti temetőbe vitték az elhunytat, hol a Wodianer-család sírboltjában örök nyugalomra helyezték.

A „NEMZET“ ekként emlékezik meg a temetésről:

A fiatalon elhunyt Wodianer József nyomdatulajdonos és lapkiadó temetése nagy részvét mellett ma délután ment végbe a Nagy-János-utca 5. sz. a. házból. A koporsót a szebbnél-szebb koszorúk egész halmaza borította. Koszorúkat küldtek a gyászoló család tagjain kívül a »BUDAPEST« és »KIS UJSÁG« szerkesztősége, a kiadóhivatali-tisztviselők egyesülete, Gracza György, Murai Károly, a Wolfinger-család stb. A temetésen a szakadó eső dacára nagyszámu résztvevő közönség jelent meg, köztük KÁRFFY TITUSZ

min. tanácsos, dr. CHERVEN FLÓRIS egyet. tanár, BÁTHORY NÁNDOR fő-reáliskolai igazgató, DEUTSCH SÁMUEL izr. hitközségi elnök, DEUTSCH J. az Atheneum ig. tanácsosa, TRÁJTLER és LÉDERER ÁBRAHÁM iskola-igazgatók, GRACZA GYÖRGY szerkesztő, MURAI KÁROLY, dr. RADÓ ANTAL s az irói világ több tagja. Testületileg jelentek meg a »BUDAPEST« és »KIS ÚJSÁG« szerkesztőségének tagjai, a hirlapkiadó-hivatali tisztviselők egyletének tagjai ZILAHY SIMON titkár vezetése alatt, az izr. árvaház növendékei, a Wodianer-nyomda és könyvkereskedés személyzete stb. A koporsó fölött dr. Kohn rabbi megható beszédet mondott, a mely után a kerepesi-uti temetőbe vitték az elhunytat, ahol a Wodianer-család sirboltjában örök nyugalomra helyezték.

A „PESTER LLOYD“ febr. 4-iki számában:

Das Begräbniß des in der Blüthe der Jahre seiner Familie und seinem Berufe entrißenen Herrn Josef Wodianer, Mitcheßs der Firma Ph. Wodianer u. Söhne, hat heute Nachmittags stattgefunden. Trotz des strömenden Regens hatten sich viele Hunderte von Leidtragenden eingefunden, um dem wegen seiner Tüchtigkeit und seines sympathischen Wesens beliebten Manne die letzte Ehre zu erweisen. Nach der vom Prediger Dr. K o h n an der Bahre gehaltenen Trauerrede erfolgte die Beisetzung in der Wodianer'schen Familiengruft auf dem Kerepeser Friedhofe.

A Bécsben megjelenő „DIE NEUZEIT“ című hetilap febr. 12-iki számában a következőkép emlékezett meg az elhunytáról:

Mit herzlichem Bedauern bringen wir die Trauerkunde von dem frühen Hinscheiden des in der Blüthe der Jahre seiner Familie und seinem Berufe entrißenen Herrn Josef Wodianer, welcher im schönsten

Mannesalter von 30 Jahren nach langer Krankheit das Zeitliche gesegnet hat. Der Verbliebene war der Sohn des hiesigen allgemein geachteten Haus- und Buchdruckereibesizers Philipp Wodianer und Theilhaber der Hofbuchhandlung-Firma Philipp Wodianer und Söhne. Letzten Mittwoch wurde der Seeligen schlafend zu Grabe getragen. Trotz des strömenden Regens fand die Leichenfeier unter Betheiligung eines überaus großen, den besten Ständen angehörigen Trauerpublicums statt. Die Trauerceremonie besorgte Oberkantor Lazarus unter Assistenz des vollzähligen Tempelchores. Nach Beendigung derselben bestieg Dr. Rohu die schwarzdraperierte Kanzel und hielt eine ergreifende Trauerrede, in der er die Tüchtigkeit und das sympathische Wesen des Verewigten rühmte und den tiefgebeugten Familiengliedern Trost spendete. Möge die engelgute Mutter Trost finden in der Aufopferung, mit der sie dem Verstorbenen während seiner Krankheit unermüdlich zur Seite stand. Nach der Rede des Dr. Rohu, die einen tiefen Eindruck machte, wurde der Metallfarg, in welchem die Leiche des beliebten Mannes ruhte, auf den vierspännigen Galaleichenwagen gehoben und nach dem isr. Gottesacker überführt, allwo die Beisetzung in der Wodianer'schen Familiengruft erfolgte.

Országos Széchényi Könyvtár

A „NEUES POLITISCHES VOLKSBLATT“ febr. 4-iki számában.

Der in jungen Jahren verstorbene Josef Wodianer wurde heute Nachmittags 3 Uhr zu Grabe getragen. Der Sarg war mit zahlreichen Kränzen bedeckt und waren zu der Trauerzeremonie sehr viele Trauergäste erschienen. Prediger Dr. Rohu hielt einen ergreifenden Nachruf in ungarischer Sprache, worauf der Sarg auf den Leichenwagen gehoben und nach dem Gottesacker an der Kerepeserstraße überführt wurde.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Æ részvételiratok.

A gyászeset alkalmával a családhoz következő részvételiratok érkeztek:

Nagyságos ur! Azon súlyos csapás alkalmából, mely nagyságodat szeretett és derék fiának Józsefnek, élte virágában történt elhunytával sujtotta, a magyar izr. kézmű- és földmívelési egylet — indítatva a tisztelet és hála érzelmei által, melyekkel nagyságod mint ezen egylet barátja és nagylelkű pártfogója iránt viseltetik, szomoru kötelességét teljesíti, midőn nagyságodnak mélyen érzett és őszinte részvétét fejezi ki. Adjon a mindenható enyhülést, gyógyító irt mélyen sebzett atyai szívének s ónja meg nagyságodat és mélyen tisztelt családja tagjait hasonló szív fájdalomtól. Fogadja nagyságod kíváló tiszteletünk s mély részvétünk ismételt nyilváníását.

Budapest, 1892. február 2-án.

A Magyar izr. kézmű- és földmívelési egylet.

*Dr. Neuman,
elnök.*

*Reményi D.,
titkár.*

*Mélyen érzett részvétüket fejezik ki a pótolhatatlan
veszteség felett*

Budapest, 1892. február 2-án.

Wolfinger Adolf és családja.

Tisztelt barátom! Fogadja szegény testvérének elhalálása alkalmából legmélyebb, legőszintébb részvétem kifejezését és legyen szives ezt kedves szüleivel is tudatni. Vigasztalásról ily lesújtó csapásnál nem lehet szó, — de talán jól esik mindnyájunknak tapasztalhatni, hogy a boldogultnak hosszas szenvedése és korai elköltözése a legszélesebb körökben meghatja az embereket.

Budapest, 1892. február 2-án.

Igaz barátsággal őszinte hiva

*Dr. Heinrich Gusztáv,
egyetemi tanár.*

Legmélyebb részvétemet fejezem ki a családját ért nagy csapás felett.

Budapest, 1892. február 2-án.

*Dr. Schwimmer Ernő,
egyetemi tanár.*

Országos Széchenyi Könyvtár

Fogadja tisztelt atyjával egyetemben legmélyebb részvétem kifejezését.

Budapest, 1892. február 2-án.

Dr. Radó Antal.

Fogadja magam és családom legmélyebb részvétünket a pótolhatlan veszteségért.

Budapest, 1892. február 2-án.

Gajdusek József és családja.

Igen tisztelt Wodianer ur! Mély megdöbbenéssel vettem hirt azon megrendítő csapásról, mely Wodianer urat és igen tisztelt családját felejthetlen, jó fiának elhalálozása által érte. — Fogadja ez alkalomból őszinte, meleg részvéte­met és találjon némi vigaszt abban, hogy sokan osztják fáj­dalmát.

Budapest, 1892. február 2-án.

*Rosenzweig József,
mérnök.*

A kérlelhetlen halál, sajnos, elragadta öntől drága fiát, és engem kedves barátomtól fosztott meg. Mélyen meg vagyok rendülve és kérem, fogadják ön és szerettei a legbensőbb szívből eredő részvéte­met. Bár találnának mindannyian mielőbb vigaszt, bár e nehéz csapás éjszakája után mielőbb ismét a nyugalom és megelégedés napja ragyogna felettük.

Budapest, 1892. február 2-án.

Dirnfeld A.

Fogadják legmélyebb részvéte­m kifejezését szeretett gyermekek, volt kedves tanítványom elhunytá alkalmából.

Eger, 1892. február 2-án.

*Dr. Brünauer Ambro,
megyei főorvos.*

Fogadja egész tisztelt családjával őszinte részvéte­met kedves fiának, Józsefnek, korai gyászos kimulta miatt.

Budapest, 1892. február 2-án.

*Télfy Iván,
egyetemi tanár.*

Igen tisztelt Wodianer ur! Fájdalmas részvétellel értesültem forrón szeretett fiának megrázó haláláról, kinek mindig nagy tisztelője voltam. Az ég nyujtsa vigaszát önnek és becses családjának a pótolhatlan veszteségért. Ezt teljes szívből kívánja a legmélyebb tisztelettel alázatos szolgálója

Budapest, 1892. február 2-án.

Jentsch.

Ama súlyos csapás, mely önt sujtotta felejthetetlen fia halála folytán, engemet is a legfájdalmasabban érintett, én is érzem ama veszteséget, mert a boldogultnak hozzájárulása nélkül üzletem soha sem virágzott volna annyira, mint jelenleg. Fogadja a magam és családom mélyen érzett őszinte részvétét.

Budapest, 1892. február 2-án.

Weinwurm Antal.

A mélyen megrendítő csapás fölött igaz részvételemet fejezem ki.

Budapest, 1892. február 2-án.

*Trájtler Károly,
főv. községi nép- és ipar-iskolai igazgató.*

Igaz részvétét fejezi ki a lesújtó csapás fölött

Budapest, 1892. február 2-án.

Dr. Árkövy József.

Mélyen tisztelt uram! Nagy vesztesége a mienk is: íróké és hírlapíróké. Nyujtson vigaszt fájdalmára a mi mély részvétünk, s találjon enyhülést többi gyermekei szeretetében s a mi őszinte tiszteletünkben. Fogadja kiváló tiszteletem kifejezését.

Budapest, 1892. február 2-án.

*Porzolt Kálmán,
a „Nemzet“ főmunkatársa.*

Legmélyebb részvétét küldi

Budapest, 1892. február 2-án.

Boehm Ágoston és családja.

Fogadja őszinte részvéteimet kedves és jó fiának pótolhatatlan elvesztése felett, kit, mint legjobb barátomat mindenkor nagyra becsültem és emléke mindig szent lesz előttem.

Budapest, 1892. február 2-án.

Semler Ede Illés.

Fogadja a szörnyű veszteség felett őszintén átérzett mély részvéteimet. Szegény Józsi ur! Mennyi nemes iparkodás és humanismus száll vele a sirba! Tisztelő szolgálja

Budapest, 1892. február 2-án.

*Cziklay Lajos,
hírlapíró, a „Magyar Állam“
belmunkatársa.*

Mélyen tisztelt uram! Megilletődéssel értesültem kedves fivére elhunytáról. Ily súlyos csapással szemben alig találok vigasztaló szavakat. Az isteni gondviselésbe vetett hit, mint egyedüli gyógyító balzsam enyhítse tisztelt családjuk nagy fájdalmát, őszinte és mély részvétem kifejezése mellett vagyok stb.

Budapest, 1892. február 2-án

*Dr. Gööz J.,
igazgató.*

Kedves Wodianer ur! Nagy szomorúsággal értesültem ama súlyos csapásról, mely önt tegnap szeretett fivérének halála által érte. Fogadja igazán szívből fakadó részvétem kifejezését. Tudom — fájdalom — mit tesz szeretetteit veszteni. Itt csak az idő jótékony befolyásától remélhetni némi enyhülést. Magát a szegény fiatal elhunytat, kit személyesen nem ismerem, a halál, mint hallottam, csak hosszú s nagy kínoktól mentette meg, ő reá tehát megváltás volt. Kérem kedves szüleivel is közölni őszinte részvétemet, melylyel vagyok régi tisztelője

Budapest, 1892. február 2-án

*Palóczy Lipót,
kir. főreáliskolai tanár, a m. kir.
zeneakadémia tanára.*

Igen tisztelt Nagysád! Fogadja az én és férjem mély részvétét a pótolhatlan veszteség felett.

Budapest, 1892. február 2-án.

Kiváló tisztelettel

Reichel Gézané.

Empfanget unser innigstes Beileid. Gott tröste Euch.

Wien, am 2. Feber 1892.

Familie Waitzner.

Nagyságos uram!

A mélyen tisztelt családjában előfordult gyászeset — Wodianer József ur halála — alkalmából bátor vagyok legmélyebb részvételemet kifejezni, egyuttal a Nagyságos asszonynak kézsókomat és az egész családnak legmélyebb tiszteletemet küldöm azon kérelemmel, hogy engem további jóakaratokban részesíteni méltóztassanak.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1892. febr. 2.

Papp László.

Mélyen tisztelt Wodianer ur!

Ágyban fekvő betegen, mély fájdalommal telt szívvvel fogok tollat, hogy a pótolhatlan veszteség felett őszinte részvételemnek adjak kifejezést.

Jó volt a megboldogult mindenkihez: jó kellett az Égnek is. Hajljunk meg a jó Istennek szent akaratában.

Önöknek pedig enyhitse fájdalmukat azon tudat, hogy őszintén fájlalja mindenki a nagy veszteséget. Találják meg vigaszukat többi jó gyermekeikben, kiknek szeretetük vigaszuk leendjen.

Áldás a megboldogult emlékének! Áldás poraira!

Budapest, 1892. febr. 2.

Önökkel érző

Weinberg Gyula és neje.

Magam is betegen és a szobához szegezve, személyesen nem fejezhetem ki legőszintébb, legbensőbb részvéteimet és így levélileg teszem ezt, azon biztosítással, hogy súlyos veszteségét mi is érezzük és osztozunk mély fájdalomban.

Az Ég vigasztalja és óvja további csapásoktól.

Budapesten, 1892. febr. 2.

*Meleg üdvözlettel
Deutsch Hermina.*

Fogadja szívből jövő őszinte részvétünket szeretett fia elhunytá alkalmából. Legyen neki könnyű a föld! Az Isten vigasztalja meg önöket!

Bicske, 1892. febr. 2.

*Meleg üdvözlettel
Wolfinger Lipót és neje.*

Országos Széchényi Könyvtár

Mélyen tisztelt uram!

Fogadja Kegyed s kedves családja őszinte részvéteim kifejezését kedves fia: Wodianer József ur elhunytá alkalmából. A veszteség nagy: de az Isten akarata szent. Vigasztalja Önt és kedves családját azon tudat, hogy gyászukat nagyszámu barátok és ismerősök osztják s a gyászos fájdalom tövisét mindnyájan érzik.

Mély tisztelettel

*Brankovics György,
a „Magyar Nők Lapja“ fel. szerkesztője.*

*Fájdalmas részvétét fejezi ki azon sulyos, pótolhatatlan
veszteség fölött, mely önt kitünő fia elhunytá által érte*

Budapest, 1892. február 2.

Dr. Reich Miklós.

Mélyen tisztelt uram!

*Benső megilletődéssel olvastam ép most a lapból szere-
tett fiának, Józsefnek elhalálozásáról közzétett tudósítást. A
kiváló szülei szeretet, a szeretetteljes és szíves gondozás nem
mentheté meg hát az ifju életet s a hosszú hónapokra terjedő
betegség vége a szomorú halál lett. Igaz részvéttel osztozom
uraságodnak s szeretteinek mély fájdalomában és kérek erőt
Istentől, hogy e mély szívbánatot elviselhessék és találhassa-
nak igaz örömet többi szeretett gyermekeikben. Isten az ő
hatalma szerint cselekszik az egekben és a földön lakozók
között. Kérem részvéteket szeretteivel is közölni.*

Teljes tisztelettel

Makó, 1892. február 2-án.

Országos Széchényi

*Szöllősy Antal,
ev. reform. lelkész.*

*Mély részvéttel és őszinte sajnálkozással vettem a hírt,
mely arról a szomorú eseményről tudósít, arról a sorscsapás-
ról, mely tisztelt családját érte, midőn egyik derék tagját
vesztette, midőn még életének deledő szakát sem érte. Midőn
kérem, hogy igen tisztelt atyjának fejezné ki mély részvéteket
nyilvánítását, fogadja kérem kiváló tiszteleteket kifejezését,
melylyel vagyok*

Budapest, 1892. február 2.

*kész szolgálója
Heller Ágost.*

A súlyos családi csapás alkalmából fogadja őszinte részvétem kifejezését.

Karánsebes, 1892. február 2.

Teljes tisztelettel

*Bánfi János,
igazgató.*

Ns. Wodianer F. urnak Budapest.

Nem mulasztom el, hogy őszinte részvétemet én is ne nyilvánítsam, mint egyik mély tisztelője úgy az elhunytnak, mint az egész családnak. — Elszomorodott szívvel vettem tudomásul a nagy családi csapást. Maig sem feledtem el, a midőn 1890-ben, körutja alkalmával mélyen tisztelt Wodianer József ur engem is, mint egyik lapelárusítóját, megtisztelt becses látogatásával, és így kétszerte jobban fájlalom elhunytát. Az ég Istene áldja meg porait!

Czegléd, febr. 2.

Dezső Ferencz.

Nagyságos Wodianer F. ur és t. családjának. A legnagyobb fájdalommal olvastam József, derék fia, illetőleg testvére, sógorának korai elhunytáról szóló szomorú hirt. Mindenki, a ki a boldogult kitünő tulajdonságait ismerte, érzi a csapás keménységét, a szenvedett veszteség nagyságát. Azon kérelemmel, hogy mély részvétem nyilvánítását elfogadni méltóztassék, maradok kitünő tisztelettel résztvevő

Budapest, 1892. február 2-án.

Lederer Á.

Fogadják legőszintébb részvétünk kifejezését.

Budapest, 1892. február 2-án.

Goldzieher Ignác.

Mélyen tisztelt Uraim!

Megrendülve értesülvén az általam szeretve tisztelt Wodianer József ur gyászos elhunytá felől, nem mulaszthatom el ez alkalommal őszinte részvéteket kifejezni. Adjon a Mindenható erőt önöknek e pótolhatlan veszteség elviselésére.

Maradván mély tisztelettel

Budapest, 1892. február 2-án.

Holczer Gyula.

Fogadja a súlyos veszteség alkalmából, mely önt érte, legbensőbb részvéteket.

Budapest, 1892. február 2-án.

Posner Károly Lajos.

Fogadja legbensőbb részvéteket kifejezését s maradok

kiváló tisztelettel

Budapest, 1892. febr. 2.

Biermann Henrik J.

Tisztelt uram!

Fogadja legbensőbb részvéte­met az ön drága fivére el­vesztése fölött. Óvja meg Isten további sorscsapásoktól.

Budapest, február 2.

Palóczy Olga.

Fogadják őszinte részvétünk kifejezését.

Budapest, 1892. február 2-án.

Dr. Rexa Pál és neje.

Fogadják legőszintébb részvétünket a súlyos csapás iránt. Adjon a mindenható elég lelki erőt, hogy e kimondhatatlan fájdalmat könnyen elviselhessék.

Tata, február 2-án.

Szarvas Mór és neje.

Fogadják mindnyájan őszinte részvéte­m kifejezését.

Budapest, 1892. február 2-án.

Dr Ferenczy József.

Mélyen tisztelt Wodianer ur!

Fogadja őszinte részvéte­m legmélyebb kifejezését.

Buda, 1892. febr. 2.

Keresztesy Gyula.

Tanuja lévén a hosszas szomorú küzdelemnek, fogadja legőszintébb részvétem nyilváníását.

Budapest, 1892. február 2-án.

*Tisztelettel
Oelhofer H. Gy.*

Legőszintébb részvéte kifejezésével

Dr. Gerő Lajos.

Mit grösstem Bedauern habe ich vernommen das Hinscheiden deines geliebten Sohnes. Empfange mein innigstes Beileid.

Budapest, am 2. Feber 1892.

*Mit Gruss
Rosa Kirschbaum.*

A nagy veszteség alkalmával, mely az országszerte híres czéget érte, fogadják ezennel legmélyebb részvétnyilvání-tásomat.

*Kiváló tisztelettel
Budapest, 1892. február 2-án.*

Guttman Mór.

Von mir wie auch von meiner Frau unser innigstes Beileid.

Budapest, am 2. Feber 1892.

Rothfeld Jakab.

Mélyen sujtott fájdalomkra őszintén érzett részvétünknek adunk kifejezést.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1892. február 2-án.

Kohn Mór fiai.

Fogadja őszinte részvétem kifejezését testvére halála alkalmából.

Beszterczebánya, 1892. február 2-án.

Tisztelő hive

*Sebesztha Károly,
kir. tanfelügyelő.*

Kedves bátyám!

A megdöbbenés és fájdalom annyira erőt vett rajtam, hogy személyesen nem vagyok képes tiszteletemet tenni s benneteket megvigasztalni. Megérdemli a részvétet, mert jó szive volt a boldogultnak irányomban is, bár én kevés vigaszt adhatok, mert én már többször részesültem ily nagy szerencsétlenségben, s így annál is inkább tudom oly mélyen átérezni a titeket ért fájdalmat; de csak kérlek kedves bátyám, ne engedjétek magatokat e csapás által lesujtatni s találjatok vigaszt a többi kedves gyermekeitekben, kiket a mindenható ég tartson meg számotokra, ezt kéri mindennapi imájában

Budapest, 1892. febr. 2.

hü hügod

özv. Fekete Bernátné.

Igen tisztelt Wodianer ur!

Csak most olvasom a lapban, hogy keserü gyász érte kedves családját. Szegény Józsi — kinek képe sokszor előttem lebeg — bizony hosszabb életre volt érdemes. Vigasztalja meg az önök méltán mélyen megszorodott sziveit a kegyelem istene. Mi szegény földi emberek csak részvétet nyújthatunk, irt nem. De van ir a részvétben is. Hogy az enyémben, mely keblemből fakad, szintén az legyen, elevenen óhajtom.

Magamat további szives jóindulatába ajánlva maradtam igaz tisztelettel

Nagyszében, 1892. febr. 3.

*Elischer József,
tank. főigazgató.*

A súlyos csapás alkalmával, mely hirnevés családját érte, fogadják ezennel legbensőbb részvétnyilatkozatomat.

Nagypárad, február 3.

*Kiváló tisztelettel
ifj. Berger Sámuel.*

Megrázó benyomása alatt azon sorscsapásnak, mely Önt szeretett fiának elvesztése által érte, kérem fogadja mélyen érzett részvéteimet. Én benne feledhetetlen barátomat gyászolom, kinek tiszteletreméltó, kedves emléke örökké fog élni bennem.

Budapest, 1892. febr. 3.

*Kész szolgája
Dirnfeld Lipót.*

Legőszintébb részvétem kijelentésével.

Budapest, febr. 3.

Dr. Ágai Adolf.

Igen tisztelt Wodianer ur! Kedves fia elhalálozása alkalmából őszinte részvétemet nyilvánítom. Kérem kegyeskedjék a nagyságos asszony és Jolánka ő nagyságának átadni hódolatteljes kézcsókomat s fogadja kiváló nagyrabecsülésem nyilváníását. Teljes tisztelettel

Miskolcz, 1892. február 3-án.

*Igaz hive
Szöllősy Etele.*

Fogadja mélyen érzett részvétemet az Önöket ért gyász eset alkalmából.

Ungvártt, 1892. febr. 3.

*Kiváló tisztelettel
Lévai Mór,
könyvkereskedő.*

Fogadják őszinte részvétünk nyilváníását; a családi gyászban az összes könyvkereskedési kar osztozódik; adja a mindenható, hogy az a fájdalmat elviselhetővé tegye.

Szegszárd, febr. 3.

Krammer Vilmos és családja.

Igen tisztelt uram! Az ön nagy szomorúsága iránt, igaz és mély részvétellel van

Budapest, febr. 3.

hálás hiva

Brody Sándor.

Fogadják legőszintébb részvétünket a súlyos és fájdalmas csapás alkalmából

Budapest, febr. 3.

Kiváló tisztelettel

Dr. Rácz Pál és neje.

A kedves gyermekét vesztett anya szívének fájdalmát csak az idő enyhítheti. E gyásznapon nem kívánom nagysádat vigasztalni, csak kérem, fogadja magam és férjem nevében legőszintébb, valódi mély részvétünk kifejezését.

Budapest, 1892. február 3.

Régi szomszédja

Ilkeyné.

Kérem részemről őszinte részvétnyilatkozatomat a gyászoló családnak nyilvánítani, a nagy veszteség felett, mint ki a boldogultat jól ösmertem és igazán nagyon sajnálom a derék jó fiatal urat. Vigasztalja meg a jó Isten a sujtott családot!

Tokaj, 1892. február 3.

Mikola Kálmán.

*Fogadja kérem a legőszintébb részvétem kifejezését az
önt ért pótolhatlan veszteség fölött, melyet, mint kinek a bol-
dogult talpig derék és szeretetreméltó fiát személyesen is-
merni szerencséje volt, teljes mérvben tud tolmácsolni*

Kecskeméten, 1892. február 3.

*őszinte tisztelője
Metzger Béla.*

*Wir sprechen Ihnen und Ihren werthen Angehörigen un-
ser tiefstgefühltes Beileid aus, anlässlich des schweren, gros-
sen Verlustes, den Sie erlitten, und empfehlen sich Ihnen*

Wien, 3. Februar 1892.

*Achtungsvoll
Franz Rucker und Frau.*

*Fogadják az önöket ért veszteség felett legőszintébb
részvétem kifejezését. Engedje a Mindenható, hogy a kedves
fia, illetve fivére halála által okozott fájó sebet az idő — ez
minden fájó sebre gyógyító ir — mielőbb behegeszsze. Áldás
és béke az elhunyt emlékére !*

Nyiregyháza, február 3.

*Önökkel érző, tisztelő kartársuk
Tarczali Dezső.*

*Legbensőbb részvétét fejezi ki azon súlyos veszteség fe-
lett, mely önt érte*

Budapest, 1892. febr. 3.

Politzer Hermann.

Nagyrabecsült uram! Fogadja tőlem őszinte, igaz részvétemet ama nagy fájdalomhoz, mely nemes, hü atyai szívét érte. Ha igaz — pedig igaz — hogy osztott fájdalom fél fájdalom, úgy legyen meggyőződve, hogy ezen fájdalom nagyságát és jogosságát méltányolva, azt őszintén osztom. Kérem részvétemet igen tisztelt családjával is közölni. Üdvözlöm a legmélyebb tisztelettel és vagyok

Bpest, február 3.

kész szolgája

Dr. Back Izrael
képes. rabbi, hittanár.

Kedves nagybátyám és kedves jó nagynéném!

A sulyos sorscsapás, mely önöket érte, engem is megdöbentett, megrázott annál nagyobb mértékben, miután a megboldogultat alkalmunk volt közelebről megismerni és benne egy szeretetreméltó, szinjósággal teljes fiatal embert találunk. Komolyságát, kitünő jellemét ismerjük azon jó hirtől, melynek örvendett, s így teljesen értjük, mily fájdalmas csapás önökre ily fiut elveszíteni.

Én — ki önökkel érzek — nem találok vigasztaló szavakat, de nem is keresek, mert sajnós nekem is volt alkalmam tapasztalni, hogy nagy fájdalomnál az igazi vigasz nem kívülről, hanem belülről jöhet csak és ezt csak önmagának adhatja az ember. Ez mindenesetre időt igényel és nyugodtabb érzelmeket.

Hogy ez önöknél mielőbb bekövetkezzék, mindnyájan tiszta szívből kívánjuk.

Legőszintébb részvétünk kifejezésével üdvözli önöket és kedves gyermekeiket

Pozsony, 1892. február 3-án.

Önökkel gyászoló unokaöcscse

Imre.

Igen tisztelt Wodianer Hugó urnak! Kedves bátyjának szeretett és nagyrabecsült tanítványomnak elhunytá fájdalmasan hatott reám. Fogadja igaz, mély részvételemet s vigasztalja a tudat, hogy hosszú szenvedésében a halál csak jót tett vele.

Budapest, 1892. február 3.

Fodor Károly.

Mély megilletődéssel vettem a tisztelt fiának, néhai Wodianer József urnak halálát jelentő gyászjelentést s nem mulaszthatom el ez alkalomból önnek s tisztelt családjának igaz részvételemet tolmácsolni.

Budapest, február 3.

Édeskuty L.

Euer Hochwohlgeboren!

Die Mittheilung von dem Ableben Ihres Herrn Sohnes hat mich auf das Höchste bestürzt. Nehmen Sie die Gefühle meines herzlichsten, aufrichtigsten Beileides entgegen. Ich und Ihr Herr Sohn, wir haben uns, wie Ihnen vielleicht nicht bekannt sein dürfte, in engerer Weise angeschlossen; die Simpathien, die wir gegenseitig uns entgegenbrachten, waren diejenigen einer aufrichtigen Freundschaft. Ich verliere in ihm einen Freund, dem ich herzlich zugeneigt war und wenn es einen Trost geben kann in dem Schmerze um den Verlust eines Sohnes, so ist es der, dass auch ich als Freund an dem schmerzlichen Verluste herzlichst Antheil nehme.

Nochmals mein herzlichstes innigstes Beileid.

Wien, 3 Feber 1892.

*Ihr ganz ergebenster
L. Coulon.*

*Mélyen tisztelt uram! A családjában előfordult gyász-
 eset alkalmából engedje legőszintébb részvétemnek kifeje-
 zést adni.*

Nyiregyháza, 1892. febr. 3.

Ferenczy Mihály.

Kedves nagybátyám és kedves néném!

*A lapok útján értesültem, hogy drága fiuk Józsi, meghalt.
 E hír oly borzasztó hatást tett reám, hogy fájdalomban zo-
 kogtam. Oly páratlan derék fiu, oly kiváló észtehetséggel,
 ritka szakértelemmel felruházott egyén, nemesszivű rokon el-
 hunyta nagy veszteség a szülőkre, határozott veszteség az
 emberi társadalomra, de nagy veszteség reám is, ki az élet-
 ben eleget élveztem kedves társaságát, eleget tapasztaltam
 nemes jószívűségét.*

*Őszintén mondom, hogy siratom őt s gyászolom, nemes
 emléke élni fog örökké lelkemben; Legyen neki könnyű a föld.
 Hogy vigasztaljam önöket, kik reményöket, büszkeségöket
 veszítették el az elhunyt drága gyermekben? Fogadja k. nagy-
 bátyám és k. nagynéném nőm és édes anyám nevében is iga-
 zán érzett részvéteimet azon óhajommal, hogy adjon vigaszt
 önöknek a Mindenható, nyújtson elég erőt és kitartást a mély
 seb elviseléséhez, találják gyönyörüket többi kedves gyerme-
 keikben s nyugodjanak meg a végzet határozatában. Isten
 adta, Isten elvette, legyen meg szent akarata, áldott az
 Ur neve!*

*Igen lekötelez kedves nagybátyám, ha egy gyászjelen-
 tést czimemre Temesvárra elküldeni kegyeskednék, hogy em-
 lékbe eltehessem.*

Maradok kiváló tisztelettel megszorodott öcscse

Temesvár, 1892. február 3-án.

Dr. Wodianer Sándor.

*Fogadják az önöket ért sulyos vesztesség alkalmából leg-
őszintébb részvétem kifejezését. Enyhitse az idő nagy fájdal-
mukat, melyet az oly minden tekintetben kiváló családtagnak
elvesztése okozott.*

Csurgó, 1892. febr. 3.

Mély és igaz részvéttel

Endrei Ákos,

főgymn. tanár.

*Fogadja őszinte részvétemnek kifejezését azon fájdal-
mas vesztesség alkalmából, amely Kegyedet testvérének el-
hunytával érte.*

Budapest, 1892. febr. 3.

Kiváló tisztelettel

őszinte hiva

Pozder Károly.

Tisztelt kartárs ur!

*A magyar könyvkereskedők egylete elnöksége megillető-
déssel értesült ama sulyos családi csapásról, mely t. kartárs
urat fiának, Wodianer József urnak elvesztésével érte.*

*Engedje meg t. kartárs ur, hogy jelen sorainkkal a ma-
gyar könyvkereskedők egylete nevében adjunk kifejezést
részvétünknek, melyet ezennel tolmácsolni szomorú köteles-
ségünkké vált.*

Budapest, 1892. február 4-én.

Tisztelettel

a „Magyar könyvkereskedők egylete“ elnöksége:

*Benkő Gyula
titkár.*

*Hoffmann Alfréd
elnök.*

Geehrter Herr Wodianer!

Mit grosser Betrübniß empfieng ich das Parte, laut welchen bekannt gegeben wird, welch schwerer Unglücksfall Sie betroffen. Ich habe wohl vor längerer Zeit gehört, dass Ihr, mir best bekannter Sohn sehr krank ist, dass aber eine Katastrophe eintritt, hat mich schmerzlich betroffen. Ich beklage Sie und versichere Sie meines innigsten Beileids.

Ich empfehle mich Ihnen und Ihrer geehrten Familie bestens und zeichne hochachtungsvoll

Wien, 4. Feber, 1892.

Heinr. Schalek.

Euer Wohlgeboren!

Nehmen Sie meine aufrichtige Theilnahme entgegen, an dem grossen und unersetzlichen Verlust, welchen Sie und Ihre hochverehrte Familie durch das Hinscheiden Ihres Sohnes erlitten haben.

Neusatz, 4. Feber, 1892.

*Ihr Sie hochachtender
August Herger.*

Fogadja legőszintébb részvétünket kedves fia elvesztése felett.

Győr, 1892. február 4-én.

*Teljes tisztelettel
Angster Nándorné és fia Elek.*

Magam is mélyen megrendülve azon sulyos sorscsapástól, mely önt és becses családját érte, magam és férjem nevében mélyen érzett részvéteimet fejezem ki. Találjon kedves gyermekeiben vigaszt azon csapásért, melylyel szép családi élete sujtatott.

Székesfehérvár, 1892. február 4-én.

*Kiváló tisztelettel
Singer Henrietta.*

A legőszintébb részvétellel osztozom mély gyászukban. Kérem az Istent, vigasztalja meg a megszorodott családot s a megboldogultnak legyen könnyű a hant.

Debreczen, 1892. február 4-én.

Tóth Sándor.

Fogadják benső részvéteimet azon nagy csapás és pótolhatlan veszteség fölött, mely nagyrabecsült és általánosan tisztelt családjukat és czéggjököt szerett fiuk, testvérük és czégtársuk halála által érte.

Találjanak vigaszt az általános részvétben, mely ország-szerte nagy veszteségük fölött nyilatkozik, valamint vallásunk azon szent Igéjében, hogy az elhaltak nem örökre maradnak el tőlünk, hanem jobb létre szenderülnek el. A boldogultnak pedig legyen könnyű a föld és áldás legyen porai felett.

Az igazságosak emléke örökké fenmarad és áldásthozó.

Mély tiszteletem nyilvánítása mellett maradtam

Nagy-Kanizsán, 1892. február 4-én

*Boronkay Károly,
igazgató.*

A gyászlapból, ugyszinte a hirlapokból vettem azon szomorú és mélyen lesújtó hirt, hogy hön szeretett fiok élte legszebb és legragyogóbb virágzásában váratlanul Istenben jobb létre szenderült.

Jól tudom átérezni azt, hogy mi az, egy drága és hön szeretett gyermek elvesztése, mely veszteség pótolhatatlan ez életben, ugyszintén a fájdalom, melyet jó szülői és rokonai éreznek, szinte ép oly vigasztalhatatlan.

(Évek hosszu sora általi összeköttetéseimnél fogva nem mulaszthatom el, hogy teljes részvéteket a szomorú hir vétele után Tek. urral és hön szeretett családjával ne tudassam; részvéteket kétszeres, mivel az Istenben boldogult alig virult, máris elhunyt. Legyen az Istenben boldogultnak könnyű a föld, mely őt oly gyöngéden takarja és az örök világosság fényeskedjen drága hampai felett.)

Tek. urnak és mélyen szomorodott szeretett családjának legyen enyhítésül azon tudat, hogy ezen végzet Istennek talán ugy tetszett, de ezen vigasz — tudom — nem elegendő arra, hogy a nem várt fájdalomtól okozott seb behegedjen, de a végzet ellen hiába minden.

Még egyszer méltóztassanak fogadni őszinte és szívem mélyéből eredő részvéteket a drága elhunyt felett.

Kiváló tiszteletem nyilvánítása mellett maradtam

Balassa-Gyarmat, 1892. február 4-én.

Szommer Károly és neje.

Őszinte sajnálatunknak adunk kifejezést b. czégjök szomorú vesztesége felett.

Selmeczbánya, 1892. február 4-én.

Teljes tisztelettel

Özv. Berger M. és fia.

Mélyen tisztelt urunk!

A legőszintébb fájdalommal értesültünk mi is szerető jó fiának korai elhunytáról. A szülők öröme, testvéreinek büszkesége, az irodalom és művészetnek melegsivü pártfogója s derék honfi szállt véle a sirba.

Gyöngé szavunk vigaszt hogyan adna?! Csak az általános részvételre akarjuk tisztelt jó urunk figyelmét felhívni s kijelenteni: hogy a drága elköltözött örök emléket biztosított magának ismerősei s tisztelői szívében; e tudat szolgáljon irul mindnyájunknak. A mindenható, ki sebet ejtett, ő legyen a gyógyító is. — Isten velünk!

Budapest, 1892. február 4-én.

Kiváló tisztelettel

a pesti izr. hitk. fiárvaház bizottsága nevében

Csajági Béla
igazgató.

Deutsch Jakob
elnök.

Fogadja legmélyebb részvétem őszinte kifejezését az önt ért megrendítő gyászeset alkalmából.

Miskolcz, 1892. február 4-én.

Őszinte tisztelője

Özv. Ferenczi Bernátné.

Fogadja kedves fiának bekövetkezett halála alkalmával legőszintébb részvéteimet.

Csik-Szereda, 1892. február 4-én.

Györgyjakab Márton
nyomdatulajdonos és könyvkereskedő.

A becses családját ért nagy csapás alkalmával fogadja legőszintébb részvétem kifejezését.

Budapest, 1892. február 4-én.

Kiváló tisztelettel

Dr. Váγγελ J.

Verehrte Freunde! Schmerzerfüllt schreibe ich diese Zeilen! Ich sende Ihnen, lieber Herr Wodianer und Ihrer geliebten Gemahlin, herzliches Beileid. Ich fühle mit Ihnen! Ihr theurer Dahingeschiedener Sohn war mir ja bekannt. Sie verlieren viel an ihm, aber der Wille Gottes war es und müssen Sie jetzt Trost in Ihren übrigen Kindern suchen, die ja Alle so brav und gut sind und Ihnen gewiss den Verlust zu ersetzen suchen! Viele herzliche Grüsse an Arthur, Mathilde und Jolán und der übrigen Familie.

Frankfurt a. M., 5. Feber, 1892.

Ihre treu ergebene Freundin

Heinriette Lust.

Országos Széchenyi Könyvtár

Valóban megilletődéssel olvastam gyászértesítését, mely szerint drága gyermeke Wodianer József ur jobblétre szenderült. Szomorú kartársi kötelességet teljesitek, midőn ugy önnök, mint kedves családjának szinte szívből jövő részvétemet kifejezem.

Vigasztalásul szolgáljon azon tudat, hogy az Istenben megboldogultat örök nyughelyére minden emberségesen érző kartársnak őszinte részvéte kíséri.

Győr, 1892. február 4-én.

Kiváló kartársi tisztelettel

Hennicke R.

Mélyen tisztelt kartárs ur!

Valahányszor családomban fiaim jövőjének kérdése szóba hozatott, mindig azt óhajtottam, bár ilyenné nevelhetném, mint az ön fiai.

Most meghalt eszményképem, melynek elvesztése mélyen megrendített, tudom hogy szülői fájdalma határtalan; enyhítse az őszinte részvét, melyet érez

Szentes, 1892. február 4-én.

*tisztelője
Stark Nándor.*

Mit aufrichtigem Bedauern nehmen wir die Nachricht, dass Ihr verehrter Sohn Herr Josef Wodianer, den wir infolge persönlicher Bekanntschaft hochzuschätzen Gelegenheit hatten, in schon so frühen Jahren hat aus diesem Leben scheiden müssen. Gestatten Sie uns den Ausdruck unseres innigsten Beileids.

Leipzig, 4. Feber, 1892.

Mit vorzüglichster Hochachtung

Berger & Wirth.

Fogadják Wodianer József ur czégtársuk elhunytá feletti mély részvétem nyilváníását.

Sepsi-Szt-Györgyön, 1892. február 4-én.

*Kiváló tisztelettel
Bernstein Mór.
könyvkereskedő.*

*A mai napon vett gyászhir szeretett fiának elhunytáról
fájdalmasan érintett engemet. Fogadja ez iránt igazi részvé-
tem őszinte kifejezését.*

*És ha valakinek őszinte részvéte képes ily csapással
sújtott szívfájdalmát könnyíteni, úgy az enyém volna az, mely
szivem mélyéből fakad.*

Vác, 1992. február 4-én.

*Kiváló tisztelettel maradok
Deutsch Mór.*

Lieber Herr Wodianer!

*Wenn mir nach den letzten Mittheilungen Ihres Sohnes
Arthur die Nachricht von dem Tode Ihres Sohnes Josef auch
nicht unerwartet kommt, so hat sie mich doch tief erschüttert,
und ich brauche Ihnen wohl kaum zu sagen, dass ich an Ihrem
Schmerze um den theuren Heimgegangenen herzlichen Antheil
nehme.*

*Habe ich ihn doch während seines Hierseins als einen
liebenswürdigen, in seinem Beruf tüchtigen und für alles Gute
und Schöne begeisterten jungen Mann kennen und schätzen
gelernt, dessen Hinscheiden um so mehr zu beklagen ist, als
er jedenfalls seine Stellung im Leben ausgefüllt und Hervor-
ragendes geleistet hätte.*

*Möge der Herr über Leben und Tod, dessen unerforsch-
lichem Willen wir uns Alle beugen müssen, Sie in seinen
gnädigen Schutz nehmen und Ihnen in dem Glück der Ihnen
gebliebenen Kinder einen Trost für den Verlust des leider zu
früh geschiedenen Sohnes gewähren.*

Leipzig, 5. Feber, 1892.

*Hochachtungsvoll
Richard Schultze.*

A súlyos csapás, melylyel a kérlelhetlen Gondviselés önt és tisztelt családját sújtotta, midőn kedves gyermeküknek pályáját oly korán félbeszakítá, nálunk is sajtó fájdalmat keltett.

Fogadják szivből jövő őszinte részvétnyilatkozatunkat, mert fájdalmukat mi is érezzük.

Vigasztalja meg önöket az életnek és halálnak Ura! az elhunyt jó rokonnak pedig az örök élet nyugalma és boldogsága jusson osztályrészül.

H.-M.-Vásárhely, 1892. február 4-én.

Hő tisztelői

Rosenberg és családja.

Hochgeehrte Herren!

Anlässlich des schweren Verlustes, der Ihre liebwerthe Familie betroffen, kann ich nicht unhin, Ihnen mein tiefstes, herzlichstes Beileid auszusprechen! Möge Sie Alle der Allmächtige trösten und von Ihrem Schmerz, den ich aufrichtig mitempfinde, aufrichten.

Wien, 5. Februar, 1892.

Ihr hochachtungsvoll ergebener

Fr. Polacsek.

Empfanget den Ausdruck unserer innigsten Theilnahme an dem Unglücke, welches Euch durch des Ableben Eueres theuren Sohnes getroffen hat.

Wien, 5. Feber, 1892.

Ignaz Fleischer u. Frau.

Mélyen tisztelt Wodianer ur!

Mélyen meghatott azon nagy szerencsétlenség hire, mely igen tisztelt Wodianer ur becses családját érte s valóban alig talállok vigasztaló szavakat, hogy e pótolhatlan vesztesége felett részvéteimet nyilvánítsam.

Át tudom érezni e nagy fájdalmat, midőn igen tisztelt Wodianer ur egy kedves, művelt, mindenki által szeretett és tisztelt, szorgalmas és nemesszívű férfiut, kedves szeretett József fiát vesztette el s kétszeresen fájdalmas, hogy e nemes és jószívű, ritka tehetségű szorgalmas fiatal ember oly nagyon is korán a halálnak martaléka lett.

Istenem, miért kellett oly korán elveszteni e nemes és gyöngéden szerető fiát! de vigasztalja magát azon öntudattal, hogy mindent elkövetett kedves fia megmentésére s tekintsen most Arthur fiára s többi gyermekeire; enyhítse fájdalmát, hogy még egy nemesen érző, ritka tehetségű és szorgalmas, mindenki által tisztelt és szeretett Arthur fia van, hogy e nagy szerencsétlenség által megtört szülői szívet s fájdalmait gyöngéd szeretetével enyhítse.

Sokszor fel nem foghatjuk, miért ér bennünket annyi csapás; azért még sem szabad a nagy Isten szeretetében kételkednünk. Nyugodjunk meg tehát szent végzésében, bármily veszélyt küld is reánk s kívánom, hogy mielőbb feltalálja azon gyógyírt, mely bánatát eloszlatja s fájdalmaira enyhítő balzsamot fog teremteni.

Budapest, 1892. február 5-én.

Maradok tisztelő hive

Tetty Emil.

Herrn Ph. Wodianer u. Söhne!

Zu unserem grössten Bedauern vernahmen wir die traurige Kunde von dem Sie so schmerzlich berührenden, unersetzlichen Verluste.

Wir bitten Sie die Versicherung unserer vollsten Theilnahme an diesem herben Verluste, welcher nicht nur Sie, sondern auch die Geschäftswelt so schwer getroffen, entgegenzunehmen und empfehlen uns mit besonderer Hochachtung

Wien, 5. Feber, 1892.

Actiengesellschaft der k. k. priv. Pittener Papierfabrik

L. Coulon.

Fogadja őszinte részvétnyilatkozatomat azon fájdalmas csapásért, a melyet a sors önre és családjára mért.

Budapest, 1892. február 6-án.

Gróf Keglevich Béla.

Soeben erhalte ich durch Mittheilung meiner Töchter die traurige Nachricht, dass Ihr armer Sohn ausgerungen hat. Möge ihm die Erde leicht sein und Ihnen der Himmel den Trost verleihen, dessen Sie so dringend bedürfen.

Ich bitte meine herzlichste und innigste Theilnahme entgegennehmen zu wollen.

Wien, 6. Feber, 1892.

Hochachtungsvoll

Ign. Hatsek.

Meine lieben Freunde!

Das Hinscheiden Ihres geliebten Sohnes hat mich tief betrübt; ich hatte immer noch die Hoffnung, dass die Kraft der Jugend siegen würde. Aber Gott hat es anders gewollt und wir armen Menschenkinder müssen uns seinem unerforschlichen Entschlusse fügen. Genehmigen Sie meine lieben Freunde den Ausdruck der innigsten Theilnahme an diesem so herben Verlust, es thut mir so leid, dass ich nicht zu trösten vermag, dass mir die Worte fehlen, weil ich Sie leider nur zu gut verstehe. Der Allmächtige gebe Ihnen Kraft und segne Sie und die ganze liebe Familie heute und immerder!

Frankfurt a. M. 6. Feber, 1892.

Mit innigem Gruss Ihre

Josephine Steger.

Werthgeschätzter Herr Wodianer!

Zu meiner grossen Betrübniß habe ich die Nachricht von dem Tode Ihres Herrn Sohnes empfangen und versichere Sie und Ihre Familie, insbesondere die geehrte Frau Gemahlin meiner aufrichtigsten Theilnahme.

Den Verstorbenen, welchen ich als einen ebenso lebenswürdigen als geschäftstüchtigen Mann kennen gelernt habe, werde ich stets ein freundliches Andenken bewahren.

Augsburg, 6. Feber, 1892.

Mit vorzüglicher Hochachtung ergebenster

Heinrich Buz,

Director der Maschinenfabrik Augsburg.

Igen tisztelt uram!

Az önt és tisztelt családját ért súlyos veszteség fölött fogadja igaz részvéteimet.

Budapest, 1892. február 6-án.

Tisztelő hiva

Dr. Gerlóczy Zsigmond

Szt. Rókus kórh. rendelő orvos.

Mein aufrichtiges Beileid.

Budapest, 6. Feber, 1892.

Aloisia von Dávid.

Sehr geehrter Herr!

Gestatten Sie mir, hierdurch im eigenen Namen, wie in dem der durch mich vertretenen Firma unser herzliches und inniges Beileid auszusprechen, zu dem schweren Schicksalschlage, der Sie durch den frühen Tod Ihres Herrn Sohnes Josef betroffen hat.

Möge Gott dem Verewigten eine sanfte Ruhe gewähren und Sie, wie alle Glieder Ihrer werthen Familie trösten.

Wien, 7. Feber, 1892.

In vorzüglicher Hochachtung Ihr ergebener

Eugen Marx

Vertreter der Buchhandlungs-Firma A. Hartleben.

Verehrte gnädige Frau! Gestatten Sie mir, Ihnen und Ihren werthen Angehörigen meine tiefste Theilnahme an dem schweren Verlust, den Sie erlitten haben, auszudrücken. Der liebe Gott möge Ihnen den Trost verleihen, dessen Sie bedürftig sind. Mit dem Ausdruck vorzüglichster Hochachtung verbleibe ich

Budapest, 6. Feber, 1892.

Julie Irsai.

Igen tisztelt Uram!

Engedje meg, hogy fivére elhunytá alkalmával legmélyebb részvéteimet kifejezhessem.

Budapest, 1892. február 8-án.

Tisztelettel

Rémer.

Jólelkü, általánosán szeretett fiának halála mélyen megrendített és családom szívből jövő részvétét táviratilag azonnal küldte. Ohajtottam személyesen jönni, hogy feledhetetlen jóakarónk temetése alkalmával az utolsó tiszteletet megtegyem és részvéteimet személyesen nyilvánítsam, azonban sajnos ez lehetetlen volt, amennyiben még a múlt hóban influenzában megbetegedtem és nem volt szabad elhagynom a szobát; első kötelességemnek tartom önnek részvéteimet ez uton kifejezni. Ily veszteség pótolhatatlan, ily nagy, súlyos sebbezen gyógyul és én érezhetem valóban az ön fájdalmát, mert pár év előtt hasonló kora egyetlen fiamat vesztettem el. Az ég adjon önnek erőt e csapás elviselésére és tartson távol minden további szerencsétlenséget. Kérem részvéteimet b. családjával is tudatni.

Székesfehérvár, 1892. február 8-án.

Kiváló tisztelettel

Rotter Izsák.

Igen tisztelt Uram!

Mély megilletődéssel vettem gyászjelentését, melyben oly szép reményekre jogosult kedves fiának elhunytát tudatja.

*Én, kit hasonló sorscsapás sujtott s ki személyes ismeret-
ségünk folytán tudom, hogy mily szeretetteljes kapocs fűzte
az elhunythoz, nagyon meg tudom érteni nagy és igaz fáj-
dalmát.*

*Nem is kísérlem meg, hogy vigaszt mutassak, mert az
Isten akaratában való megnyugváson és megmaradt gyermekei
szereteten kívül csak az idő képes ilyen súlyos sebeket
hegeszteni.*

*Legyen meggyőződve, hogy igaz részvétem iratja velem e
sorokat és találjon enyhülést azon tudatban, hogy minden
barátja és ismerőse bánatában résztveszen.*

Budapest, 1892. február 9-én.

Szívélyes üdvözlettel maradtam kész hiva

Emich Gusztáv.

Országos Széchenyi Könyvtár

Mélyen tisztelt Nagysága!

*Bocsánatot kérve, hogy kissé elkésve, de el nem mulaszt-
hatom önnek, tisztelt férjének, valamint a kedves család min-
den egyes tagjának kifejezni legőszintébb és hódolatteljes
részvétem megboldogult s szeretett fiuk Józsi, gyászos el-
hunytá alkalmával.*

Bécs, 1892, február 12-én.

Kiváló tisztelettel és kézcsókkal maradok

Dr. Feuer János.

Résztvételüket kifejezték még:

Özv. Dr. Spitzer Lipótné szül. Schultheiss Henriette, Harkányi Frigyes, Zilahy S., Röck István, Weisz Adolf és neje, Kann és Heller cég, Révai Samu, Rosenzweig József, Dávid István, Hornyászkó Viktor, dr. Reich Miklós, Altschul Arthur, Sváb Sándor és neje, Hellsinger Zsigmond, Muslay Sándorné és családja, Hoffmann Sándor, Blau Henrik, dr. Kármán Bertalan, Fogt Emil, Hajduska Mór, Hajduska Róza, Karsai Albert, dr. Schiller Henrik, Mezei Béla, Schwartz József, Palugyay S. L., Székely Miksa és neje, Brachfeld Sándor, Bischitz Mór, dr. Goldzieher Ignác és neje, Bacsák Julia, dr. Irsay M. tanár, dr. Feuer D., Engel Samu és Károly, dr. Korányi egyetemi tanár, Mezey Pál Budapest, özv. Krauszné, Rotter család Székesfehérvár, Basch Géza Budapest, König Zsigmond Bécs, Sváb Sándor és neje Budapest, dr. Jendrassik Ernő Budapest, Sziklai Henrik Eperjes, Szende József Budapest, König Lajos Bécs, Granichstädten Arthur, Heller Adolf, Hirschfeld Emil, Fürst Imre, Fürst Jakab, Morgenstern Leo, Schwartz József és társa, Révai Mór és neje, Schoenberg Pál és neje, ifj. Reitter Ferenczné, Dallos Póli, dr. Keyserling M. és neje, Mauthner Ede, Steiner Hermann, Oelhoffner Anna, Quittner Vilmos, Dezső Ferencz, Herz Vilmos Bécs, dr. Koenig Gusztáv Bécs, dr. Brüll Ignác, Krausz A. Veszprém, Heller Gábor és neje, Hirschfeld Emil, Balázs A., Montag Mór és neje, Révai Ödön, Révai testvérek, Schlesinger Marcell, dr. Loeblich Henrik, özv. dr. Loeblich Miksáné szül. Stern Zsófia, Heller Sándor, Poppelbaum György és Bernát cs. és kir. udvari betüöntőde tulajdonosok Bécs, Kapellen Gotthard cs. és kir. keresk. tanácsos Bécs, Fogl Emil, Löwy Ferencz cs. és kir. tart. hadnagy, Weiss Hermann a Gutmann testvérek kőszénbányának képviselője, dr. Schmidl Miklós, Weiss Nándor, Buday Emil gyógyszerész, Kövály Armin fővárosi bizottsági tag, Várnay L., Rosenfeld Gábor, Harkányi Frigyes, Németh Ödön, az „Ifjú Magyarország“ fel. szerk., Bartos F., Révai Leo, Schwarz Károly könyvkereskedő M.-Óvár, Weiss Leo és neje, dr. Schil-

ler Henrik, Weiss Róbert és Ernesztin, Concha Károly, a Hornyánszky-féle könyvnyomda igazgatója, Hatsek Adolf, Hüirsch Ágoston, László Albert könyvkereskedő Debreczen, Neményi A. és neje, Weisz Róza, Wolfinger W., Mahler Gusztáv, König Gyula és neje, Dr. Vidor Zsigmond szemézfőorvos, Mannheimer Gusztáv, Naschitz Sarolta, Frankl Salamon és neje, Frankl Fülöp és neje, Dr. Fried Adolf és neje, Wolfinger Viktor, Wolfinger S. és neje, Vidor Emil, König Sándor és neje, Quittner és neje, Heidelberg Róza, Heger József, Deutsch Miksa és neje, Freund Vilmos építész és neje, Kuti Armin és neje, Dr. Lőri Ede, Wellisch Leo László, Langraf Mór és neje, Baruch Wottitz u. Söhne, Hellsinger Zsigmond, Weiss J. Em. Kohn Adolf és neje Bécs, Politzer Sándor, Ransburg Zsigmond, Machlup Ede és neje, Küszler Adolf, Fuchs Izsó és neje, Mangold Armin L., Feuer Frigyes orvostanhallgató, Dr. Feuer Dávidné és családja, Küszler Frigyes, Erlich Ernő, Krausz Fülöp, Oroszlán Jakab, Oroszlán Tafler Julia, Wolfinger W., Wellisz Alfréd, ifj. Baintner Imre, Kókai Lajos, dr. Schoenberg Ferencz, dr. Stiller Bertalan egyetemi tanár, Pöcze József.

Országos Széchényi Könyvtár

17842

